

De sententia diffinitiva

Soluimus. Et ipm actorē sibi in expēsis legi-
timis condemnā. eaz taxationē nobis in
postez reservātes Et tunc in fine interlocu-
torie tabellio subscribet isto modo

Recta et lata est hec interlocutoria āno ta-
li. die tali. in pntia ipaz ptiū vel pcuratori-
bus pntibz talibz. zc. Et de istis et de alijs i-
terlocutoriaz formis no. in spe. de excep. §.
viso. Et est interlocutoria q̄ fert inter pnci-
pium cause et finē nō sup pncipali. s; sup in-
cidētibz questionibz vel emergētibz. d̄ ap.
significātibz. de testi. significauerūt. Et tran-
sit interlocutoria in rē iudicatā quo ad ptez
si ab ea infra decē dies nō fuerit appellatus
vt in. c. cū q; dilecta. in fi. de elect. s; nō q̄ ad
iudicē qn possit eā reuocare etiā post decē
dies. de q̄ tñ dicendū est. vt ple. no. in. c. cum
cessante. de ap. in glo. j. Ubi distinguūt tres
spēs interlocutoriaz. Quia qdā interlocu-
torie pparāt seu ordināt litē. Quedā emer-
gentia seu incidētia in lite decidūt. Quedā
aliqd restitui vel dari vel nō dari. fieri v̄l n̄
fieri. v̄l aliqd eq̄pollens iubēt. zcludēdo tñ
ibi tenēt doc. q̄ oīs interlocutoria mutari et
reuocari p̄t ex causa. sine causa nō. maxime
post. r. dies sine volūtate p̄tis p̄ qua est lata
Uñ si iudex sine causa iusta interlocutoriaz
reuocet poterit appellari

Formas autē diuersas reuocationis in-
terlocutorie ponit Buil. in specu. de excep. §.
viso. Quia potest sic dicere iudex.

Hos talis iudex zc. q; in tali causa zc. p̄i-
dem sup tali exceptōe p̄ talē reū opposita. p̄
nūciamus interloquēdo eandē exceptiōem
nō esse admittēdā. vel q; extra talē sic p̄cessi-
mus zc. Habito postmodū p̄silio peritorū
inuenim⁹ ipm grauasse. vel indebitē p̄ eum
p̄cessisse. Idcirco v̄si p̄silio saniori interlo-
cutoria ipam vel p̄cessum hmōi expresse re-
uocamus. Quidā tñ iudices erubescētes
factū suū reuocare sic dicūt. Hos tal' iu-
dex zc. Si te talē in aliquo grauauimus. il-
lud reuocam⁹ zc. S; tal' reuocatio dubia ē
p̄ditionalis et incerta. et ideo nō admittēda.
Uñ appellās nō obstāte tali reuocatiōe ni-
hilomin⁹ insistere potest p̄secutōi sue appel-
lationis. si pure nō fiat reuocatio. Quidā
etiā iudices sic dicūt. Frater site grauau-
imus i aliquo parati sum⁹ illud reuocare
de p̄silio sapientū. Et p̄figim⁹ tibi talem ter-
minū ad cōparendū. infra quē volum⁹ ple-
nys deliberare. Et dicit Buil. vbi supra q̄

hec forma habet in. c. aplice. de iudi. li. vj. §.
eratq; parat⁹. Glo. in. c. cū cessante. d̄ appel-
lat. dat aliā reuocatiōē hmōi interlocuto-
rie vel grauaminis formā. videlicet vt sic di-
cat iudex. Non credo te grauasse. s; si ḡua-
ui te in aliquo illud reuoco. S; ista forma
que duo mēbra p̄tinēt. quo ad vtrūq; nō est
sana. q; in p̄mo docet mētiri. Nā potest esse
q; iudex p̄trariū credit. Et p̄tra tales caute-
las vel doctrinas videndū est qd no. Buil.
in spe. de excep. §. penul. et in vlt. colū. Quo
ad secundū membrū est p̄ditionalis incerta
vt dixi supra. Uñ Ostiēn. dat talē formam
videlicet vt si dicat iudex ad eū p̄tra quē est
lata interlocutoria. Tu dices te grauātū
p̄ talē interlocutoria qd nō p̄fiteor. Ego tñ
reuoco tuē satisfaciēs volūtati. ne de me sal-
tem de facto p̄queri posses. Et siml' forma
traditur in. c. nisi specialis. de vsu pallij Et
q; dicit iudex in reuocatiōe q; nō p̄fiteor cau-
te dic. q; p̄ hoc nō sequit q; neget se ḡuasse.
Et aliq; iudices p̄sueuerūt statuere terminū
appellati ad docendū de grauamie. s; ad p̄
ip̄e appellās nō tenet. de quo in. c. si a iudi-
ce. de ap. li. vj.

Sequitur tertia pars ordinis iudiciarij

Hinc ergo iudex

mus de tertia pte ordinis iudicia-
rii. s. de snia et que illā sequuntur Et
Buil. in spe. de sen. pla. in p̄n. diffiniēdo sic
dicit. Sentētia est iudicialis diffinitio con-
trouersie finē imponēs. p̄demnationē v̄l ab-
solutionē p̄tinēs. Dicit c̄m snia iudicial' dif-
finitio p̄trouersie finē imponēs. vt in. l. i. ff.
de re iudi. Et debet p̄tinere absolutionē v̄l
p̄demnationē. de accu. illa p̄positoꝝ. Et ibi
de hoc in vlt. glo. Vel aliquid qd tantū va-
leat. de p̄. sig. in his. Utrū autē snia diffiniti-
ua sit de actis cause ita vt p̄tineat int̄ acta.
tractat Jo. an. in addi. spe. de sen. pla. in p̄n.
Et ibi post ar. p̄ et p̄tra videtur tenere q; sic.
maxime p. c. cū eterni. d̄ re iudi. li. vj. vbi sen-
tentie ferēde et p̄cipiēde ponūt in actis cause
Et debet ferri snia diffinitiva partibz p̄nti-
bus. vel altera absente p̄ p̄tumaciā. ita vt cī
tetur ad sniam audiendā. de testi. cū olim. i
fine. al' si ferat p̄tra absente nō citatū nō te-
net. vt no. de sen. et re iudi. tenor. in glo. p̄nl.
et sup ea. Et necesse est hoc casu q; exprimat
p̄empt. vbi vnica fit citatio. de hoc. xxxij. q.
ij. de illicita. in fi. magne glo. Et in spec. de

De sententia diffinitiva

electionibus. §. viso de tempor. Et p Jo. an. in. c. cū Bertoldus. de re iudi. in §. remisit/ sent. Et de accu. ad petitiōem. nisi i causis i quibus sine strepitu z figura iudicij. pcedetur vt i clemē. sepe. de §. sig. circa si. ibi etiā de h in glo. ar. iij. Si autē in snia cōtinetur cum ptra quē lata est fuisse citatū an stetur snie. ita q nō sit necessaria alia pbatio citatiōis. tractat Huil. in spe. de sen. pla. §. vt autē. §. z nota. Sed pleni⁹ p Jo. an. ibi in addi. qd de iuris subtilitate necesse est pbare pempt. Et si qd velle tenere q victor h nō habeat pbare. vict⁹ tamē potest pbare se citatū non fuisse pducēdo acta. Et si inter ista nō apparet hmoi citatio habebit p nō citato. nisi p betur cōtrariū. Utrū autē psumat p demna tum fuisse pntem in snia si aliud nō dicatur vel exprimat in ca. no. Huil. in spe. in loco p ximo alle. Et snia diffinitiva debet generali ter ser ptnere. Primū nomē iudicij z eius qualitatē. puta an sit delegat⁹ vel ordinari⁹. Secundum nomia litigator⁹. Tertiū teno rem petitiōis i iudicio porrecte. Quartum subam pcessus cause. puta lit. ptest. iuramē ti pstationē. z silia. Quintū q fiet mentio in snia pres fuisse pntes vl ad psumaciā absen tes. de quo supra dixi. Sexto q ptneat cō demnatiōem vl absolutiōem vel aliqd equi ualens. de q etiā tactū est supra. z ista etiam enumerat Huil. in spe. de sen. pla. §. qualiter aut. iuxta finē zc.

In actione ergo reali potest sic dictari et formari sententia.

In nomine dñi Amen. Official vl iudex talis. orta inter A actorē ex vna. z B. reū de z sup tali fundo area vel domo pte ex altera materia questionis. Idē A. libellū dedit vl obrulit in hac forma. z ponat totus tenor li belli in snia. Lite igit coraz nobis legitime ptesta. z pstito a ptyb vel eaz pcuratoribz hincinde calūnie iuramēto. factisqz z obla tis positioibz z articulis. ad ipas positioes respōsionibz subsecutis testibz z instrumētis pductis z attestatiōibz publicatis. opposi tisqz cōtra dicta testiū nōnullis exceptiōibz z replicationibz factis. tādē renūciat⁹ p p curatores partiū hincinde positioibz cum ipis pcuratoribz partiū pcludētibz z pclu di perētibus i ipsa causa pclusimus z habu imus pcluso. Nos igit visis z auditis di ligēter iuribz rationibz pbatōibz z allega tiōibz partiū. cognitisqz z inuestigatis ad

plenum ipsi⁹ cause meritis deliberatiōe pte habita. diligēti z cōmunicato pssilio iurispe ritoz xpi noie inuocato. ptyb ppter hoc i no stra pntia pstitutis z sniam ferri postulanti bus. vel tali actore vel reo pntē z sniam fer ri perēte. Et tali reo vel actore ad h pempt. citato cōrumaciter se absentate. cui⁹ absentia dei pntia repleat. p tribunali sedentes. z habētes p oculis deuz solū sententiādo In his scriptis pnūciamus. decernim⁹. z decla ramus fundū pdictū ad pstatū A. actorem ptnuisse d iure z ptnere. pstatūqz A. reuz fundū hmoi occupasse z detinuisse. ac occu pare z illicite detinere. z ipm fundū memo rato actori adiudicandū. ac A. reū aūdictū ad restituēdum z libere dimittēdū fundum eundē eidē actori p demnādū z repellēdū fo re. adiudicamusqz z p demnam⁹ ipm reū su pradicto actori in fructibz a tpe mote lit⁹. vl a tempe occupatiōis z detētionis valet i tot modijs seu maldris frumēti zc. rōe fructuū pceptoz ex fundo hmoi p eū perceptis. Et in expēsis litis nihilomin⁹ p demnātes. qua rum expēsar taxationē nobis in posterū re seruamus Vel si debeat fieri snia pro reo absolutoria. forte quia actor nō pbauit. vel reus probauit de iure suo. tūc ita formetur.

In noie dñi Amen. zc. vsqz ibi. pnūcia mus. decernim⁹ z declaram⁹ predictum A reū a pstatū A. actoris imperitiōe absoluēdū. ac eidē actori sup petitiōe sua z fundo predi cto silentiū ppetuū imponēdum fore. ac ab soluim⁹ z imponim⁹ ac nostra snia diffinitī ua mediāte p demnātes eundē actorē eidē reo in expēsis litis. quaz taxationē zc. In cui⁹ rei testimoniū zc. ista snia incipit. In nomi ne dñi. zc. vt. xxiij. dif. In noie. de testi. In noie. Veli⁹ ad ppositū in. c. veritatis. d do. z ptu. Et nō scribit⁹ seu dirigif alicui. videli cet partibz vel alijs vel vniuersis Quia si iu dex sic scriberet. vniuersis zc. noueritis q i causa tali pnūciamus zc. tales lre seu scptu re nō facerēt fidē. qz essent poti⁹ testimonia les seu recitatorie pteritoy qz assertorie p sentium. vt no. Huil. in spe. de sen. pla. §. iux ta. §. z no. q qdam iudices. Ho. etiā in. ca. apostolice. de re iudi. li. vj. Item in sentētia sit narratio pcessus ad quē affectum h fiat. no. in spe. de sen. pla. §. restat. §. in summa. Ho. z In. z Oti. in. c. cū in iure. de off. dele gati. vbi etiā no. qd fieri debeat si p aliū ta bellionē scribat⁹ sentētia. z acta p aliū fuerit

De sententia diffinitiva

scripta. Item in sententia dicitur. nos visis et auditis diligenter iuribus. probationibus. et allegationibus partium etc. Quia iudex secundum allegationem et probata coram eo debet iudicare: non secundum conscientiam quam habet ut privatus. sed secundum conscientiam ex actis probationibus et allegationibus informatam. ut in l. q. vij. Judicentis. de quo de offi. dele. pastoralis. in glo. ar. contra et de offi. ordi. c. j. in glo. canonum. et in spec. de dispu. et alle. §. ult. §. licet autem. Et ibi dicitur hoc per Joh. an. in addi. ubi ponit rationes quod rursus theologorum qui tenent contrarium. et illas solvit. Et quale remedium tunc habeat iudex ibi nota. quia deponet si potest conscientiam. si non potest deleget causam alicui. vel ad superiorem remittat etc. ut plenius notatur ubi supra. Item sequitur in sententia cognitio et investigatio ad plenum cause meritis. etc. Nam ferri non debet sententia nisi liqueat de meritis cause. de quo in c. prout. de dolo et pti. cum si. Sententia enim non est precipitanda ut in l. q. l. de sen. ex. peri. reci. hac lege. et in clem. pastoralis. de re iudi. imo cum peritis super ea ferenda consilium habere debet. de dolo et cotu. cum olim. de consue. ad nostram. De quo et qualiter iudex deliberare debeat et consilium iurisperitorum requirere. et diligenter cum peritis super negotio conferre. inspiciendo petitionem iuxta quam sententia est formanda. de accu. q. liter. ij. de symo. licet hely. Positiones et articulos probationes et alia acta cause. etc. ut tradit Buil. in spe. de requisitione consilij. Et ideo dicitur in sententia deliberatione prehabita et habito consilio cum peritis. Item subditur in sententia partibus propter hoc in nostra presentia constitutis et sententiam ferri postulantibus. etc. De isto ponit Buil. in spe. rubricam specialem. scilicet de petitione sententie et eius cautela. ibi dicitur hoc. Item quando altera partium est absens per contumaciam solet dici in sententia. Cuius absentia dei presentia repleatur. de quo in ca. de manifesta. ij. q. j. in c. veritatis. de dolo et cotuma. Item in forma sententie ponitur per tribunali sede. et habentes per oculos solum deum. de hoc in c. cum eterni. de re iudi. li. vij. Unde de sedendo debet iudex sententiam proferre non stans. alias non valeret. ut in c. ult. de re iudi. li. bro. vij. Et que sit ratio ibi non. nec debet per gratiam vel sortem iudicare contra iustitiam et contra conscientiam. alias sustinebit penas. de quibus in c. cum eterni. all. Item illis per bis tractatur iudex in sententia vel partibus pronunciamus

decernimus. non tamen refert an sic dicat iudex. an dicat precipio vel statuo vel ordino ut in c. in his. de ver. sig. Nam quis lex dicat non valere sententiam que condemnationem vel absolutionem non continet. ut in l. ptes. l. de sen. et interlo. om. iudi. et tactum est etiam supra. Sufficit tamen si contineat condemnationem seu absolutionem vel equipollens de quo etiam in spe. de sen. pla. §. ut autem. §. et nota. Et non est vis nec refert etiam an sententia feratur sub verbis prime vel tertie persone. de quo etiam in spe. eo. ti. §. iuxta. §. non valet. de quo etiam dicendum est ut ibi. Item dicitur in sententia sententiando et sententialiter in his scriptis etc. hoc ideo. quia sententia diffinitiva debet ferri in scriptis. Debet etiam in scriptis recitari et perferri. et per ipsum iudicem non per alium legi. aliter est nulla. de quo in c. vlti. de re iudi. li. vij. Non tamen est necessarium exprimi in sententia in his scriptis dummodo aliter in scriptis feratur. licet sit cautum. de quo in spe. §. iuxta. in §. non valet etiam super alleg. et in dicto. ca. ult. de re iudi. li. vij. Et quod sequitur in sententia scilicet fundum predictum ad prefatum. Actorum presentium esse etc. hoc patet declaratum circa petitionem in libello presentam secundum quam ut dictum est sententia ferri debet. Item condemnet iudex victum in expensis ipsi victori quod fieri debet. ut in l. eum quem temere. ff. de iudi. et in c. calumnia de pen. nisi ipse victus habuisset probabile causam litigandi. que cum excusaret. ut non in dicto. c. calumnia. et in dicto. c. finem. de dolo et cotu. in glo. magna. et super ea. Et tunc quando omittit iudex condemnationem expensarum. debet causam exprimere in sententia propter quam victum in expensis victori non condonat. ut ibi non. et pba. in aut. de iudi. §. oportet. coll. vij. Et iste est versus casus qui in sententia debet exprimi scilicet causa illa. vij. alij casus non. in c. sic nobis de sen. et re iudi. alias regulariter in sententiis non debet exprimi causa. ut ibi. Imo fatuum esset exprimere. quod facile posset mala causa exprimi et bona subtrahi. et ita non valeret sententia. De qua in ca. ex pte. de pces. pben. de resti. in inte. cum ex lris. §. nos igitur. et etiam obtinet in interlocutorijs. Si tamen iudex exprimit aliquas causas tunc post specialia submittat clausulam generales. videlicet ex his et alijs nos moventibus. etc. Et sic sub tali generalitate comprehendit sententiam seu decisionem cause iustificatam. ut non. de re iudi. abbate. li. vij.

Sententia in actione personali potest sic

Forma appellationum

formari

In nomine dñi Amen. zc. vt in pcedenti forma vsq; ibi p̄tinuando. p̄nūciamus. de/ cernim⁹ z declaram⁹ p̄dictū A. reū memo/ rato A. actori teneri z obligatū fore in decē libris zc. Et ip̄m eidē actori in debito hui⁹ modi esse p̄demnandū. z ad ei⁹ solutiōz cō/ pellendū. ac i eisdē. x. libris. necnon in lit. ex pensis legitimis eundē reū p̄fato actori cō/ demnam⁹ taxationē exp̄faz nob in postez referuātes. An autē snia sit p̄cipiēda i p̄sonā pcurator⁹ vel dñi. no. de elec. querelā. i glo. p̄. yconomi. z sup ea. Sz licet in h̄ multum instēt doctores z maxime legiste. tamē Jo. an. ibi nō placet legalis subtilitas in h̄ casu. qz si pcurator fuit in causa noīe dñi sui q̄le peccatū est si dñs p̄demnat. Cū graue esset dicere sniam p̄pter hoc in p̄cura. ferendā. q̄s tamē videt velle. l. j. C. de sen. z interlo. om niū iudi. Ostiē. tamē in dicto. c. querelam motus ista subtilitate legali. ponit formam sentētie in causa matrimoniali. p̄sulendo q̄ iudex p̄nūciat isto modo Pronūciamus de cernim⁹ z declaram⁹ r̄itiū fore maritū seye. z procuratorē ipsi⁹ noīe ad matrimoniu. de quo actū est p̄demnam⁹. p̄cipiētes vt dictus titius deinceps seye adhercat vt vxori. z tā i lecto q̄ extra lectū eā maritali affectōe p̄tra cter. Pro qua forma allegat. c. ex parte. et. c. veniens. de sponsa. Alie sentētiarum forme de facili possunt haberi. quia libell⁹ bñ for/ matus in quacūq; actione dat formā sentē/ tie p̄cipiēde. que ex forma petitionis libelli p̄cedere debet. vt allegatū est supra. Et vt s̄ patet in sentētia absolutoria. reus absoluif ab impetitione actoris. z actori silentiū im ponitur. Qd̄ vtrūq; illoz ponēdum sit sen/ tentia z quare habetur in. c. cū ecclesia sutri na. de cau. pos. z p̄prie. in fi. in. c. dudum in fi. de cōuer. diuis. cum similibz. z no. in specu. de sen. pla. §. vt autē. §. q̄ autem vtrūq;.

Et lecta sentētia notari⁹ subscribet sentē tie annum z diē actestēs zc. h̄ modo

Lecta z lata est hec sentētia diffinitiuā vt supra tali die in subscriptione interlocuto rielata est hec sentētia interlocutoria. Vt si redigitur sentētia in formā publici instrum̄ ti. scribitur in hac forma. In quoz omniuz z singuloz testimoniū p̄ntes l̄ras seu p̄sens publicū instrumētū p̄ talē notariū. publicū in causa hmōi coraz nobis scribā fieri z pu/ blicari mādamus. nostriq; fecim⁹ sigilli ap

pensione muniti. Datū z actū in loco tali q̄ nos p̄uenim⁹ sedere ad reddendū iura pro tribunali. Anno tali. inditiōe tali. p̄tificat⁹ sanctissimi in x̄po p̄ris z dñi nostri dñi pau li diuina p̄uidētia pape secūdi. āno sexto. die iouis. ij. mēsis decēbris. hora tertiāz. vel q̄/ si presentibz discretis viris A. steinhorn. et stephano religiosis. z pluribus alijs fidedi gnis testibz ad p̄missa specialiter vocatis et rogatis zc.

De appellationibus

Lata sentētia diffinitiuā. si ab ea non ap pellat pars cōtra quā est lata infra decē di/ es. trāsit in rē iudicatā. vt in. c. q̄ ad p̄sulcati onem. de re iudi. Et idē de interlocutorijs quo ad p̄tē. vt in. c. cū dilect⁹. in fi. de elec. et etiā tactū est supra Cū aduertendū q̄ ali ter appellat ab interlocutoria. z alia diffini tiua. Qñ appellatio interponit ab interlocu toria vel alio grauamine. oportet q̄ i scriptis fiet. z cū expressione cause iniuste seu iniq̄ta tis interlocutorie vel grauaminis Ista duo substātificē requirūtur etiā si causa sit noto ria. De quo p̄ Jo. an. in. c. cordi. de appel. li. vj. in nouella. nisi quādo in maioribz z in re seruatis interponit appellatio. de quo in. ca. vt debitus. in fi. co. ti. Et. xij. que requirunt seu debēt recurrere i appellatō ante sniam ad ipsam appellatiōem validādā colligū/ tur z enumerātur in. c. dilecto. de appell. ibi p̄ Ostiē. super verbo firmato. Et p̄mū est q̄ causa in appellatione expressa sit vā. Se cūdum q̄ exceptio opponatur. Tertiū q̄ co ram iudice p̄ponatur. nisi excuset iusta cau sa. Quartū q̄ appelletur. Quintuz q̄ coram iudice. nisi ex causa. Sextū q̄ exceptio non admittatur. s. q̄ expectet repulsa exceptione Septimū q̄ propter iniustā repulsiōē ap pelletur. Octauū q̄ exceptio opposita sit le/ gitima. Nonū q̄ grauamē illatū sit vt com minatū. Decimū q̄ in scriptis fiat appellatō vt supra. Undecimū q̄ petatur apostoli in fra. xxx. dies. Duodecimū q̄ si petierit appel latus veniat appellās instructus iuxta casū. ca. cordi. de appel. li. vj. Tredecimū q̄ appel latio interponatur infra decē dies. de h̄ eti/ am in. c. cordi. de appel. li. vj. z i spe. p̄tē. ij. co. ti. §. qualif. §. in sum. no. z hoc i appellatiōe iudiciali. sz in extraiudiciali ista oīa nō req̄ runf. quia ibi nō exigitur veritas cause. sed sufficit ipsi⁹ veri similitudo. Item nō requi ritur ibi grauaminis illatio seu cōminatio.

Forma appellationum

sed sufficit q̄ timeatur inferri in futurū. De istis et alijs differētijs scz i q̄bus differūt appellatio iudicialis et extra iudicialis. v̄l etiā in quibz p̄ueniūt. solet norari in. c. bone. de appel. vbi noratur duodecim differētie et tres p̄ueniētie. Quādo autē appellat a diffinitiva tūc lata sentētia iste cōtra quē fertur si vult potest appellare verbo apud acta dummodo hoc faciat in p̄tinenti iudice adhuc p̄ tribunali sedēte. añq̄ se diuertat ad alios act̄ vt in. l. litigatoribz. l. eo. tit. Canonis lata. ij. q. vi. c. si. ff. litigatoribz. no. de appel. c. j. li. vi. in fi. Sed si ex interuallo. videlicet dum iudex diuertat se. scz post latā sniam ad prandium vel alios extraneos act̄ velit appellare. tūc necesse est etiā appellare in scriptis. sic ab interlocutoria. vt in. l. ij. ff. eo. ti. et. l. eo. ti. l. eos. §. sin aut. Et ista est vera opinio seu exceptio. licet q̄dam exponūt ilico. qd̄ ponitur in. l. p̄dicta. i. eadez die. vt no. in dicto. c. cordi. Itē a diffinitiva appellat sine exp̄sione cause. vt ibi. et in iuribz pri. alle. Cū sufficiat appellari dicere. appello a tali snia diffinitiva tanq̄ iniqua et iniusta. de quo etiā in spec. de appel. §. qualiter. in p̄n. Et tamē diffiniēdo appellationē dicit q̄ appellatio ē sentētie vel grauaminis relaxatio p̄ p̄clamatōnem a minori ad maiorē iudicē facta p̄textu iniqui iudicis grauaminis vel iniuste sentētie. Joh. teu. ponit vnā diffinitioem. ij. q. vii. in sū. Disti. p̄les ponit i sum. e. ti. §. j.

Potest ergo sic formari appellatio a snia mine vel interlocutoria snia iudicis

Corā vobis dño iudice tali puta ordinario vel delegato. et tenotario publico ac testibz hic p̄ntibz. Ego talis p̄ncipalis vel talis eius p̄curator nomine p̄curatorio talis actoris vel rei p̄pono animo appellandi. Et dico q̄ licet in causa que inter talē actorē ex vna. et p̄dictū A. reū de et sup re v̄l debito tali parte ex altera vertit in iudicio corā dño iudice p̄dicto exceptioem talē opposueri Et ponat tenor vel saltē mens et effect̄ ipsi exceptiois in appellatōe exprimat. Et tūc subiungat si velit eam p̄ vos admitti vel fm cōtenta et petita i ipsa pronūciari postulaueri. Vos tamē domie iudex hmoi exceptioe legitima sp̄reta et neglecta ipsaz saltē tacite repellendo in ipsa causa ad talē exceptioem v̄l ad aliū actū exceptioni mee cōtrariū p̄cessistis. vel eadem exceptioem per vestrā quam tulistis interlocutoria p̄nūciando sic vel sic

minus iuste repulistis. vel alias in causa huiusmodi p̄ talē vestrā cōminationē sine actū seu p̄ceptū tale me indebite grauastis Cū ad interlocutoria hmoi iniqua et iniusta seu ex p̄dicta exceptioe nō admissa. vel saltem tacita repulsione. vel a tali vestrā cōminatione seu p̄cepto tali tanq̄ iniquo grauamie in bis scriptis ad reuerēdum in xpo patrem et dñm episcopū talē. vel ad sanctā sedem apostolicā et sanctissimū in xpo patrē et dñm nostrum dñm Paulū diuina prouidentia papaz secundū puoco et appello. et apostolos p̄mo secūdo. tertio. et cū debita instātia mihi dari peto. subiūciēs p̄dictū A. reum cū adherētibus suis p̄tectioni dñi episcopi vel domini pape et sedis apostolice speciali. Et protestor q̄ appellatioem hmoi possim corrigere. emēdare. et innouare. ac eā itimare verbo et p̄sequi put mihi videbit̄ expedire

Dicit̄ p̄mo in forma. Corā vobis etc. q̄ coram iudice et ei p̄ntia est appellandum. vt ij. q. vi. biduū. §. dies aut. de appel. suggestū. si eius p̄ntia potest haberi. vel nisi iustus metus excuset. tūc debet protestari in p̄ntia bonoz virozū volēs appellare iuxta formā. ca. vlt. eo. ti. Et si sunt plures iudices quoz p̄sentia simul haberi nō potest. tūc fiat fm q̄ habet in clemē. j. eo. ti. quia tūc potest corāz ipsis v̄l corā maiori p̄te eoz appellari. et apostoli possunt peti sepatim. vt ibi. Aliq̄ in appellationibz solēt p̄mittere cū appellatōis remediū ad releuamē oppressoz a iure sit inuentū. de appel. c. cū speciali. §. porro. et in. l. p̄fecti p̄torio. ff. de mino. cum similibus. Sed de hoc nō est curādum. quia ista sūt verba iuris quoz nō est necessaria p̄positio. sed verba facti sunt p̄ponenda. de quo in. c. si quis iusto. §. elec. li. vi. Item d̄ ordinario vel delegato. quia debet exp̄mi iudicis q̄litas. que p̄siderāda est. maxime qñ super appel. man. aper. impetrat. de excep. dilecte. §. appel. ex insinuatōe. Postea fit mētio i appellatione de p̄cessu cause et de grauamine seu interlocutoria. et causa iniquitatis et grauaminis seu interlocutorie exp̄matur. q̄ hoc ē necesse qñ añ sniam appellat. vt dictū est supra. Nā nō sufficit dicere appello a tali interlocutoria tanq̄ iniqua et iniusta. q̄ tñ sufficeret a diffinitiva. de q̄ no. in. c. p̄nl. de no. ope. nūcia. Itē d̄ in forma appellatōis q̄ iudex nō admisit exceptioem. s̄ ea sp̄reta p̄cessit. v̄l q̄ ipsam interlocutoria repulerit. Nā duobus

Forma appellationum

modis iudex repellit exceptiōem. videlicet ta-
cite et expresse. Tacite quā exceptiōe neglecta iu-
dex pcedit ad ea que se nō compatiuntur cū
exceptiōe posita. de appel. ex pte. et no. eo. ti.
dilecto. Et i specu. de except. §. ij. et no. fm
ybertū. H. no. etiā p Jo. mo. in. c. j. de appel.
li. vj. Et tūc poterit appellari b̄ exp̄sso in ap-
pellatione q̄ pcessit iudex exceptiōe non ad-
missa Expresse repellit. puta quā p̄ interlocu-
toriā p̄nūciat b̄ exceptiōem. Quid autē faciē-
dum sit quā iudex nō repellit expresse nec eti-
am tacite. puta pcedēdo vt dictū est. nec eti-
am admittit sed sp̄ est in deliberādo forte vt
excipiēs fatigat⁹ et veratus laborib⁹ et expen-
sis ex diuersis terminis quos iudex ad audi-
endam deliberatiōem assignat cedere liti. l̄
ab exceptiōe recedere cogat. no. in dicto. c. di-
lecti. de appella. quia vt recitat ibi D̄stien. si
iudex tertio requisitus humiliter expectato re-
sponso tpe cōgruo nō respōderit. Expresse
tali grauamine poterit appellari. de quo ple-
nius ibi. Itē d̄r in forma appellatiōis q̄ a ta-
li interlocutoriā v̄ tali grauamine tē. appel-
lo. Possunt etiā plura grauamēta exp̄mi i ap-
pellatiōe. s̄ caueat appellās q̄ sint legitima
et vera. Nā cancellaria vnū soluz respicit ḡ-
uamen. vel vnā appellatiōis causam. s̄ quo
in. c. cū causam. de appel. sup alle. glo. Unde
posset cancellari⁹ eligere causam forte falsā
sup quolibet tñ grauamine dat vnū singu-
lare vel speciale rescriptū ad eosdē iudices
vt ibi no. Et ex sola causa in appellatiōe exp̄s-
sa et nō ex alia pcedēti vel supueniēti appella-
tio iustificari poterit vel impugnari. vt i cle.
appellāti. eodē ti. Itē d̄r in appellatiōe ad ta-
lem ep̄m superiorē vel ad papā appello tē.
Et si simplr dicerz appello. nō exp̄sso an ad
ep̄m vel ad archiep̄m seu ad papā ad quem
videatur appellasse. V̄ si dicat appello ad
maiorē. no. in ca. vt debet⁹. de appel. Et dicitur
ibi q̄ intelligit ad primū appellasse. De
quo etiā in spe. eo. ti. §. nūc tractemus. s̄. sed
quid si q̄s. et sequē. Urz autē valeat appella-
tio alternatiua videlicet sub hac forma.
Appello ad archiep̄m vel papā quā ab ep̄o
appellā. vel appello ad ep̄m vel archiep̄m:
cū appellā ab inferiori iudice. no. de off. de
le. si is cui. li. vj. in glo. p̄nl. et sup ea. Et meli-
us in questione posita sup regula in alterna-
tiuis. de regu. iu. li. vj. Et dicit ibi ocluden-
do q̄ in p̄mo casu. scz quādo appellatur ab
ep̄o ad archiep̄m vel ad papā tenet appella-

tio. dūmodo appellans eligat infra tempus
quo debuit appellare. videlicet infra decem
diūm. In secūdo casu etiā appellatio valet.
scz quādo appellātur ad ep̄iscopū vel archi-
ep̄iscopū. quia tūc inquātum exprimit d̄ ar-
chiep̄iscopū est inutilis. qz eo casu nō potest
ad archiep̄iscopū appellare ep̄iscopū medio
omisso. de appel. dilec. vlt. Inquātum autē
interponit ad ep̄iscopū est vtilis. sed vtile p̄
inutile nō viciatur. vt in regula. vtile. de re-
gu. iu. li. vj. igitur tē. Et quomodo gradatū
siue seriatim est appellandū. si tñ omittit me-
dius et nō opponit exceptio an teneat appel-
latio. vel an in hoc valet consuetudo tē. etiam
no. in dicto. c. dilecti. Et si vnus litigātium
appellat ad archiep̄m. alius ad papā. quid
iuris sit habetur in. c. si duob⁹. de appell. tē.
Item subiungit in appellatiōe et apostolos
p̄mo secūdo et tertio. et cū debita instātia pe-
to tē. De hoc. ij. q. vj. post appellationem. §.
vlt. ad finem. et in. l. iudicib⁹. l. eo. ti. Suffi-
cit tamē q̄ ista petitio fiat vnico p̄textu. vt i
clemen. quāuis rigor. de ap. Et de istis aplis
infra patebit. et nō est de substantia appella-
tionis q̄ in ipsa appellatiōe petant dūmodo
petātur postea infra. xxx. dies. vt in. le. j. ff. de
appel. in glo. De quo in spe. iij. pte. ti. de ap.
§. sequit. in fi. et no. in alle. cle. quāuis. eo. ti. in
glo. lex. Dicit postea in forma. sequit adhe-
rentib⁹. quō appellās se adherētesq̄ suos s̄b
mittit p̄tentiōi et ad quē appellā. De istis ad-
herentib⁹ tangit in. c. vt circa. de elec. lib. vj.
Diuersas appellatiōnū formas iudicialiuz
ante sniam a grauamine vel interlocutoriā
ponit Buil. in spe. iij. pte. §. j. vt supra tactū
est. Causa debet exp̄mi in appellatiōe autē sen-
tentiā interpositā. et illa debet esse rationalis
et vera. V̄n appellās quilibet habet pbare
duo. s̄. causam appellatiōis esse legitimā.
sed ad hoc pbandū nō requirunt testes v̄ i-
strumēta. sed est in arbitrio boni viri scz iu-
dicis. videlicet an causa sit talis que pbata
debeat legitima reputari. vt in. c. vt debitus
de ap. Itē pbare d̄z appellās causam appel-
lationis esse verā. et ad hoc requirit pbatio
vt no. in. c. cū speciali. eo. ti. nisi appellās ob-
tulisset se pbaturz veritatē cause corā iudice
a quo nō fuisset admissus. ac p̄ tātō appellā-
set. de quo dicendū est vt in. c. interposita. e.
ti. in p̄n. Debet ergo causa appellatiōis esse
vera. al̄s appellatio est frustratoriā. vt i. c. vt
debit⁹. sup̄ alle.

Forma appellationum

Appellatio a diffinitiuā poterit sic forma
ri qñ in scriptis ex interuallo appellat

Coram vobis tali iudice zc. Ego tal' pn
cipalis vel talis pcurator. vt supra in pcece
denti forma Dico z ppono animo appelladi
q' decem dieb' nōdum elapsis in causa tali
que inter me ex vna. z talē B. aduersarium
meū pte ex altera. de z sup re vel debito tali
asserto vertebat in iudicio. Corā vobis sen
tētiā cōtra me z p aduersario meo tulistis
diffinitiuā. Si nomen sentētie mereret ha
bere me p eandē sniam ptesam vestrā eidez
meo aduersario in petitis p eū minus iuste
z dēnādo. vel eundē aduersariū meū a mea
impetitiōe absoluēdo z mihi super petitis p/
petitiū silentiū perperā imponēdo. Idcirco
ab eadem snia ptesa tanq' iniqua z iniusta
ipsi' nullitate sp' salua in his scriptis ad talē
appello zc. vt supra in alia forma zc. Ul' bre
uiter posset sic dicitari ista appellatio

A tali snia ptesa diffinitiuā p vos dñm
iudicē in causa tali cōtra me z p aduersario
meo tali lata tanq' iniqua z iniusta i his scri
ptis appello ad sedē talē zc. An aut dies late
snie sit inserēda in appellatōe. v' persona ad
uersarij in ea expmenda. z qd si plures habe
at quis aduersarios. z vnū expmit z aliū sub
ticet. z de quibusdā alijs tractat Guil. i spe.
tū. pte. de appel. §. j. si vero appellat. Nec d'
istis est curandū multū. quia notari' qui d'
appellatiōe p'ficat instrumētū talia d'z decla
rare. Et de die sentētie late p' stabit p instru
mentū sentētie de die interposite appellatio
nis p instrumētum appellatiōis p' stabit. Quā
vero appellat ilico a snia viua voce apd acta
nō est necesse dari formā. qz p sniam q' ime
diata lata est z a qua in p'ntēti appellat. satis
p' stare potest q's cōtra quē. a qua snia. et a q'
iudice vel ad quē iudicē appellat. licet ista in
appellatōe nō expmāf. Dicit g' ille p' tra quē
est lata snia. Ego tal' a tali snia tāq' iniq' z i
iusta ad talē superiōrē appello. Et aliquādo
sentētia cōtinet plura capitula. z in vno fer
tur pro vna parte. z in alio pro alia parte. et
sic vtraq' pars appellat ab eadem. de quo in
ca. Raynūcius. z in. c. Raynald'. de testa.

Notari' autē appellatiōis sic cōficiet in
strumētum sup appellatōe.

In noie dñi Amen. Anno a natiuitate
eiusdē domini. M. cccc. lxxix. inditione. xiiij.
pontificatus sanctissimi i xpo patris ac do/
mini. domini nostri Innocēti diuina prou

dentia pape secūdi. anno pmo die secunda
mensis decembris. hora tertiāz. vel quasi i
opido Erford. Dagūñ. dyoces. in domo
vel loco tali coram tali iudice. in meiq' no/
tarij publici subscripti z testium infra scrip/
torum p'sentia psonaliter cōstitutus. discre
tus vir talis p'ncipalis vel tales ipsius p/
curator nomie pcuratorio habēs in mani/
bus suis quādam papiri cedula. infra scri/
ptam appellatiōe in se p'ntētem. quam ap/
pellatiōe ibidē interposuit z legit alta itel/
ligibili z sonora voce. put in ipā cedula cō/
tinebatur. seu fm eiusdē cedula appellatiōis
formā z tenorē appellauit. apostolos petiuit
protestabatur. z alia fecit sic exprimitur i ea
dem. Cuius appellatiōis tenor de p'bo ad
p'bum fuit z est talis

Coram. zc. Qua appellatiōe sic interpo
sita. ac apostolis petitis a iudice supradicto
idem iudex appellatiōem eādē plectā z in/
terpositā habuit copiā eiusdē appellatiōis ab
appellāte petijt. z eam sibi p eūdem appellan
tem vel ei' procuratorē traditā recepit. ac ta
lem diē vel terminū iuris ad dādū sibi apo
stolos. z p'inde ad recipiendū eosdē ei p ter/
mino assignauit. z infra terminū iur' se apo
stolos datur eidē promisit. Super q' om
nib' z singulis idē appellans vel ipsius. pcur
ator me notariū publicū vt sibi vnū vl' pla
p'ficem instrumenta requisit. Acta sunt
hec anno. inditione. mense. die. hora z loco
quibus supra p'sentib' zc. Et appellatō sp'
potest interponi siue dies feriata sit siue nō.
Et peti possunt apostoli etiā extra locuz iu/
dicij. In loco tamē cōgruo et honesto. z ho
ra cōgrua. nō quādo iudex est in balneo vel
in mensa zc. vt no. in clemē. q'uis rigor. de
appella. Et sufficit appellatiōe coram iudi
ce interponi z iudici scriptam offerri. licet
ipsius appellatiōis tenor nō legatur. vt in
ca. appellatio. eo. ti. li. vj. Et q' dicit in instru
mento q' iudex assignat certū diē ad dādūz
z recipiendū apostolos appellati. vl' dicit se
datur infra terminū iuris vel in termino iu
ris qui est infra. xxx. dies. qui currūt a tem
pore interposite appellatiōis. nō a die senten
tie. vel grauaminis. vt tenet ibi Benz. z cū
eo tenet Rota. propter motiua z ratōes q's
inducit. licet Johā. an. in dicta cle. q'uis te
neat q' a die late sentētie z nisi appellans pe
tat apostolos infra. xxx. dies. vel in termino
sibi p iudicēz ad hoc assignato appellatiōi

Forma appellationum

renunciat. vt in alle. cle. quis. Et iudex te-
net illos dare appellatiz petenti. als. ipi pces
sus no valebit. vt. in. c. i. z in. c. ab eo. §. illud
eo. ti. li. vi. si no dedit eos expisse vl tacite. Et
appellās nihilomin⁹ potest psequi appellati
onem suā. vt in cle. quis. eo. ti. in fi. z ibi eti-
am no. in glo. sepi⁹ alle. An grati dari debe-
ant apli vel expsis ipsi⁹ appellatis. Et sunt
apli quedā lraꝝ breuis forma. vel verborū
quia scriptura no est de substātia. iudicē ad
quē appellat instrues. motiū iudicis a q̄ z
toti⁹ appellatiōis circūstantias breuit̄ com-
prehēdens. vt pbat. ij. q. vi. post appellatōz
z. c. forma. Et dicunt apostoli ab epi. qd est
supra. z stolon missio. quasi lra missa ad su-
periore. Et debēt cōtinere q̄s appellauit. a q̄
ptra quē. sup quo. z ex qua causa. Et an ille
a quo appellat deferat appellationi vel no
z quare hoc faciat vel no. vt in lege vnica. ff
de libel. dimisso. z in. c. cordi. de appel. li. vi
Et notat in clemē. quis. de appel. eo. ti. z in
spe. eo. ti. parte quarta. §. penul. Et sunt plu-
res spēs apostolorū. Nā quidā sunt puentio-
nales. vt quādo ps admittit appellationem
sentētie in iudicio iudice eam resurāte vl ta-
cente. vt de appel. sepe. z. c. oblate. siue extra
iudiciū. vt ibi. Alij sunt testimoniales quia
testificātur de appellatiōe facta corā iudice
vel alijs honestis psonis. Alij sunt dimissio-
rii. p quos apparet q̄ iudex appellationi de-
tulit. z q̄ appellatē a sua iurisdictione exe-
mit. z causam ei ad quē appellatū est remit-
tit. Alij sunt reuerētiales. vt quādo propter
superioris reuerētiā appellationi deferat.
vt in. l. eos. §. super his. C. de appella. Alij
sunt refutatoriij per quos apparet q̄ iudex
no defert appellationi. scz cum appellatio ē
frivola z frustratoria. Talibz em̄ appella-
tionibus no est deferendū a iudice. nec ius de-
fert. vt in. c. cū appellationibz. de appel. li. vi
Unde vt sciatur cui appellationi deferendū
sit an no Est aduertendū q̄ quadruplex est
appellatio. Q̄ est appellatio manifeste fru-
stratoria. vt quādo appellatur in crimie no-
torio. Est z latēs frustratoria. vt cum in ap-
pellatione exprimit̄ rationalis causa. sed
ista est falsa. Est etiā latēs pbabilis. vt q̄ ex-
primitur in ea causa iusta. sed a iure non ex-
pressa. Itē est aliqua manifeste probabilis.
vt cū appellatur ex causa iniusta in iure ex-
pressa manifeste notoria. vt lic. no testa. ca.
ij. z sic attendit̄ qualitas appellationū. Atē

ditur etiā qualitas iudicis. videlicet an sit de
legatus cū clausula ap. re. vel sine tali clau-
sula. seu ordinarius. Prima appellatio re-
pellitur a iure z a iudice quocūqz. Secun-
da repellit̄ a iure sed admittit̄ a iudice quicūqz
constet de falsitate cause Tertia admittitur
a iure z iudice. nisi dato cuz clausula ap. re.
Iste no tenetur tali appellationi deferre.
Quarta admittitur a iure z iudice. ita post
pe. z Ab. no. Jo. an. in. c. pastoralis. de ap.
Et quādoqz iudex assignat appellatū termi-
num in datione apostolorū ad appellatiōis
sue prosecutionē. vt in. c. cū sit romana. d ap-
pel. cum cōcord. Utrū isti⁹ termini assi-
gnatio habeat vim delationis. solet notari i
ca. oblate. de appel. plen⁹ in. c. cū appellatō
nibus. eo. ti. li. vi. Et dicit̄ ibi q̄ no. quia ista
ponunt̄ ibi vt diuersa. Si vero dicat nota-
rius q̄ iudex benigne recepit appellationē
an intelligat̄ delatū no. in spe. ap. §. nunc di-
camus. in fi. Et dicit̄ Huil. ibi. q̄ no videt̄ iu-
dex detulisse. dicit̄ tñ q̄ clemēti placebat cō-
trariū. Si iudex simplicit̄ dat apostolos n̄
exprimēdo an deferat vel no. dicit̄ Ab. q̄ de-
ferre videtur. ita no. ipe in. c. dilec. de appel.
Itē dicit̄ q̄ si dat acta p aplis. qz tūc detulit̄
se intelligit̄. ita est decisum i rota. An autez
postqz iudex detulit appellationi possit de-
lationē ipam reuocare. no. de ap. pstitut. ij.
de accu. meminim⁹. de ap. cū appellatiōibz.
li. vi. Et tenet̄ doc. q̄ no possit etiā re itegra-
licet Jo. an. tenuerit p trariū p duas rōnes.
Prima qz interlocutoriā pōt iudex reuoca-
re. §. z delationē zē. Itē qz appellans potest
reuocare appellatōz. pari rōe iudex delatio-
nē. sz iste rōes no vrgēt. vt ibi no. Et q̄ iu-
dex detulit appellatōi an post delationē pos-
sit statuere terminū appellatū. etiā no. i. c. cū
appellatibz. Et p Bern. in. c. ij. d. matrimo-
nio. cōtra. cō. interdic. eccle. in. iij. glo. z te-
net̄ q̄ sic. Et pbat Jo. an. in. c. cū appellatō
nibz. i non ella. p plures rōes. vt ibi patet.

Et ē aduertendū q̄ aliqui iudex defert ap-
pellatōi. aliqui ps appellata. Sz ob iudicia
lem reuerētiā iudex dz appellatiōez recipe.
Pars sō dz illā approbare appellatiōē. vt
no. de ap. interposita. In potestate ḡ est alte-
rius. s. iudicis z appellatis approbare appel-
lationē. Un appellat⁹ etiā iudice inuito pōt
eam approbare z ecōtra. Iudex p̄t eā admit-
tere quis displiceat appellatū. Et sic in hoc
equiparant̄ iudex z appellat⁹. Sz iudex et

Forma apostolorum

appellator etiā comparant in vno. videlicet in termino assignando. vt in. c. psonas. z i. c. oblate. de appel. Sz in potestate soli appellatoris est an appellet vel nō. z sub q̄ forma. Laueat tñ ne erret. vt in. c. cordi. eo. n. li. vi. In potestate autē z arbitrio soli appellatis est an velit pncipale negociū tractari vel nō. vt in ca. cordi. iam alle. Et effect⁹ delatiōis est q̄ p eā abdicat iurisdicctio a iudice a quo z i superiorē ad quē transfundit. vt in. c. cū appellationib⁹. sepi⁹ alle. Effect⁹ ho assignationis termini est q̄ si i termino appellās nō psequitur suā appellatōnē. inducit renūciatio z de fertio appellatōis. z actus a q̄ emissa ē appellatio manet rat⁹. vt in. c. cū sit. z in. c. rep̄bensibilis. z in. c. sepe. de ap. z termin⁹ hmōi statuitur vel ad iter arripiendū. vel ad pntādū se superiori ad quē appellatū est. de quo in. ca. psonas. in glo. ij. z sup ea. Ipsi⁹ tamē termini diuersi surgunt z causant effect⁹. fm q̄ in ipsi⁹ assignatōe aliqua pcurrit vel nō. Itaq̄ aliqñ appellatio soluz recipit a iudice. ita q̄ cum assignatōe termini pcurrit delatio iudicis. Aliquādo solū approbat a pte. Aliqñ pcurrit vtrūq̄. q̄ recipit a iudice. z a pte approbatur. Aliqñ neutz fit. q̄ nec recipitur nec approbat. Si ergo appellatio recipitur a iudice. vel etiā si approbat a parte. tūc termin⁹ hmōi habet vim pempt. ita q̄ non venientē pstituit ptumacē. sic q̄ in articulo appellationis s̄ eū vt ptumacē potest procedi Et tenet mittere pcuratorē sufficientē saltē ad articulū appellatōis expediendū. vt in. c. sepe. z. c. Nicolao. de appel. Idē z forū vbi vtrūq̄ pcurrit. s. receptio iudicis. z approbatio partis. Sed vbi neutz interuenit. quia nec recipit a iudice appellatio. nec approbat a parte. tūc sufficit mittere pcuratorē ad impediendū z p̄tradicendū tñ. nec pcedere in articulo appellatōis p̄tra absentē. vt no. i dicto. c. Nicolao. licet glosator ibi videat tenere p̄trariū. Si autē recipit z approbat appellatio. z cū hoc petit appellat⁹ q̄ veniat appellans instruct⁹. tūc debet mittere pcuratores instructū sufficientem. ne dū ad articulum appellatōis s̄ etiā ad causam pncipalē. vt in ca. cordi. de appel. li. vi.

Forma apostolorum q̄ dimissorij dicitur est.

Sanctissimo in xpo patri ac dño domino Paulo diuina puidētia sacrosancte romane ac vniuersal eccie summo pontifici.

Episcopus talis zc. vel tal official ei⁹ deuotus fidelis ac obediēs deuota pedū oscula beatorz. Hauerit sanctitas vestra q̄ cum in causa que inter A. ex vna. z B. ex altera pte de z sup domo vel fundo tali seu debito talicorā me in iudicio vertebat. sniam predicto A. z p̄tra Bernardū p̄fatū tuli diffinitiuam. vel interlocutoriā sic vel sic pnūcian do sup exceptōe tali. Et quia ab hmōi sentētia diffinitiuam vel interlocutoriā idem B ad e. v. s. ad sanctā sedē apostolicam appellauit. Idcirco ipsum B. appellante a meo iudicio dimitto ad. v. s. examē. ex his lras meis dirigo sibi lras huiusmodi sigillo meo sigillatas pcedens. In testimoniū pmissorij. Datum zc. Et hoc cū appellatū est ad papam. Si vero ad inferiorē puta ad episcopuz vel archiep̄m scribatur sub eadē forma. verbis cōpetenter mutatis. scribēdo. Reuerēdo vl reuerēdissimo zc. Aliqui nō dirigūt superiori sed scribūt vniuersis. Alij breuiter sic pcludendo dicūt ad appellante verbo. vel i cedula nuda scribūt in hec verba vel similia. Ortu a me appellasti a tali snia mea diffinitiuam interlocutoriā. Ideo ab obseruatōe mei iudicij his apostolis te dimitto z ad ei⁹ ad quē appellasti examen dirigo. Et si volūt ibi statuere terminū. iungit triū vel q̄ttuor mensium spaciū. Vel diē talē statuo p termino ad iter accipiendū pro appellationis tue prosecutione faciēda. vel ad presentandū te cōspectui sedis aplice vl alteri⁹ superiorz ad quē appellasti zc.

Forma apostolorum reuerentialium potest esse talis.

Sanctissimo vel reuerēdo zc. vt supra. Talis actor vel talis re⁹ in causa tali que inter ipm vel talē ex vna et talē parte ex altera de z sup tali re z eius occasione i iudicio coram me vertebat. a snia diffinitiuam vel interlocutoriā zc. ad sanctitātē vestrā vel reuerētiam appellauit. Et quāuis appellatio sua mihi friuola videat. tñ ob reuerentiā vestram eidē sue defero appellatio. statuēdo sibi terminū zc. vbi supra.

Apostoli refutatorij possunt dari sub hac forma

Sanctissimo vel reuerēdissimo zc. vt sup. Hauerit sanctitas vel reuerētia vestra q̄ talis a me z interlocutoriā sentētia in tali causa que corā me inter ipm z talē super re tali vertebat. ad e. se. v. seu ad vos appellauit Et

Forma apostolorum

quia hmoi appellatio friuola est z frustrato-
ria ex tali causa. ideoq; cu hmoi appellatio-
bus friuolis nec ius deferat nec sit ei p iudi-
cem deferendū. eidē appellatōi nō duxi dese-
rendū neq; defero. z hos apostolos refuta-
torios sibi tradidi atq; trado. In quorū te-
stimoniu zc. vt supra. Et ponit ista forma d
interlocutorijs qz quādo a diffinitiuā apel-
latur tūc necesse est deferri. qz ius defert. d
iureiurā. veniētes. de appel. nō solū. libro. vj
nisi in casib; ibi no. in glo. vt quia. Iudices
modernis tēpib; raro dirigūt tales lras ad
superiore. s; facile se de istis apostolis expe-
dientes dicūt verbo ad appellantē vel ei⁹ p
curatorem sub hac forma

Appellationi tue ob reuerētiā sedis apo-
stolice vltalis superioris ad quē est appellatū
deferim⁹ seu defero. z talē tibi terminū pfi-
go ad appellationē tuā psequendā. Vel qā
appellatio tua videt nobis friuola. ideo ei nō
deferimus. hāc responsionē tibi p apostolis
refutatorijs zcedēt. Et hoc faciūt iudices
p notariū scribi loco apostolorū. Et scribit
notarius si vult appellatiōem z apostolorū
dationē in eadē carta seu in vno instrumen-
to ponēdo in fine instrumēti appellatōis for-
mam. de qua supra. Itē anno inditōe pon-
tificatus qbus supra. die tali. mēse tali. Lo-
raz iudice p̄dicto ac i mei notarij publici ac
testiū infrascriptoz p̄ntia psonaliter zstitut⁹
p̄dictus A. appellās vel talis ipsi⁹ pcurator
apostolos p p̄dictū dñm iudicē sup appella-
tione sua p̄dicta sibi dari cū instantia hūili-
ter postulat. Qui iudex ipse dando aposto-
los in hec s̄ba r̄ndit vel scriptā cedulā tra-
didit. z in ea p̄tēta p apostolis sibi dedit. cu-
ius tenor talis est zc. Et scribit tenorem seu
formā apostolorū. z subiūgit postea. Super
q̄b; zc. vt supra in instrumēto appellationis
Si aut iudex terminū datū vel dandū ad
recipiendū apostolos progar in alium diēz
an tūc iterato appellās teneat cōparere seu
apostolos petere. vel si r̄ndet iudex aposto-
los se datūz nullo certo termino p̄firo. qd
turis sit legit z no. in cle. q̄uis rigor. sup sepi-
us alle. Et ita sunt ista expedita q sequūtur
sniam quādo ab ea appellat. quia tunc sentē-
tia nō debet exeq. cū p appellationē sit suspē-
sa. vt in dicto. c. veniētes. de iureiurā. Imo
quidqd post sniam etiā aū appellatiōz p iu-
dicem vel aduersariū sit. totū reuocabit per
modū acceptati. De quo plene in. c. nō soluz

supra alle. z sic trāsit nō in rem iudicatā Si
s̄o a sentētia nō fuerit appellatū. z sic transi-
uit in rem iudicatā tūc ipa snia debet exequi
al's paz. pdesset snias dari si executōi nō de-
mandarent. vt de re iudi. cum aliquibus

Aduertendū tū q sunt quedā snie q nun-
q̄z transeūt in rem iudicatā. vt sunt snia q̄rū
obseruātia induceret periculū aie. de re iu-
di. tenor. z. c. p̄sanguinei. de fri. z male. frat-
nitatis. cū similib; Quedā sunt que statim
transeūt. vt est snia excoicationis. de appell.
pastoralis. de sen. excō. p tuas. que tñ prope
nō est snia. Et h̄ vcz q nō statī trāsit in rē iu-
dicatā quo ad puatā vtilitatē. S; q̄ ad pu-
blicam vtilitatē tangentiē piculū aiaz nūq̄z
transit. ar. de excep. pia. li. vj. Nam semp au-
ditur cōquerēs de iniusta excoicatione.
de offi. dele. cū p̄tingat. Sunt etiā quidam
casus in quib; diffinitiuā snia statim transeūt
in rem iudicatā. que no. de re iudi. sup Ru-
brica. Quedā snie tenēt mediū. qz transeunt
in rem iudicatā. s; nō tñ statim. s; post decēz
diēs. Et istud regularitē obtinet i sentētijs
p̄dicta extrema sunt casualia. notat de re iu-
di. sup Rubrica. z in. c. p̄sanguinei. Et h̄ qñ
sentētia tenet licet sit iniusta. Secus si esset
nulla. qā tūc nō transit. de sen. z re iudi. ca. j.
Et modos nullitatis ponit Guil. in spec. de
sen. pla. §. iuxta p̄positiōis. Et d̄r snia nulla.
quia lata est p̄tra ius zstitutōis expresse In-
iusta d̄r que est lata p̄tra ius litigatoris. Nul-
la tamē nō transit. iniusta sic vt dictum est.
Distinguit tamē. qz qñq; snia est nulla. nec
seruatur. vt si cōtra ius zstitutōis est lata ex-
presse. Quādoq; est nulla. sed seruat donec
de nullitate p̄ster. vt si est lata p̄ falsos testes
seu falsa instrumēta. quia ista est nulla in ve-
ritate. sed est aliqua in opinione. de quo de
except. cū venerabilis. Quāq; nulla est z trā-
sit in rem iudicatā post. xxx. diēs. vt ibi. no. s̄
quo p̄ Disti. in. c. cū Bertoldus. de re iudi.
Sentētia q̄ trāsiiuit in rē iudicatā i acti-
one psonali demādabit executōi post temp⁹
qua drimestre. qz istud tps p̄demnat in pso-
nali actiōe zcedit a iure. vt in. c. querenti. s̄
offi. dele. Potest tamē hmoi temp⁹ artari vt
plongari p iudicē ex causa. sine causa s̄ non
potest. Alias si artauerit sine causa suplebi-
tur a lege. vt ibi notat. z in spe. de sen. excō. §.
videndū. in p̄ncipio. Et fiet executio in hu-
iusmodi actione psonali isto modo seu ordi-
ne. Quia precipiet reo q pecuniam in qua

Forma apostolorum

cōdenat⁹ est actori sibi soluat. Et an ipse cōdenatus ad ipsi⁹ pecunie solutionē precise cogi debeat victore instāte z petente. recitat Jo. an. ibi in addi. spe. q. Buil. in ista q. stione tenuit cōdenatū. si habet i pecunia ad illud teneri. Si vero nō habet victus in pecunia vñ satisfaciēt executio fiet in rebus eius. Et pmo mobilibz. videlicet vt capiantur mobilia si possidet. Si mobilia non habet. recurrit ad immobilia. Si nec immobilia possidet puenit ad nomina sine iura. scz ad ipsi⁹ cōdenati debitorē. sic tamē q. nomina debitorē debitorē pfitentiū z nō negantium pignora capiant. de quo in spe. de sen. exec. §. sequit⁹ videre. In actione reali statim fit executio post q. snia trāsīuit in rē iudicatā. scz si regulariter post decem dies.

Un si actū est ad fundū vel domū zc. mittēdus est actor in possessionē eiusdē rei. s. fundi vel domus. de re iudi. cū Bertoldus. i. si. Nec sufficit dare pignora. sed requirit⁹ corporal⁹ possessionis traditio. vt in. c. cū aliquibus. de re iudi. Et quomodo iudex mandat executori suo q. eandē rem actori adiudicatam seu eius rei verā z corporalē possessionē det ipsi actori. Buil. ponit formā in de sent. execu. in dicto. §. sequitur. Quia preceptum hmoi scribi debet in actibz p. notarium.

Talis iudex talis curie exequēdo sententiāz diffinitivā in causa tali p. eū latā vel p. tales inferiorē iudicē vel ipsius delegatū latā manu talis notarij scriptā vel subscriptā. ac ipsius iudicis sigillo vel p. dicti notarij signo signatā z sigillatā. Et pcepit z iniūxit tali executori seu cursori siue nūcio q. rem talē tali actori p. sniam predictā adiudicatā. ac eius nudā z possessionē corporalē det et assignet eidē victori predictū. H. reū amouendo ab eodem. Acta sunt hec zc.

Uel sit pceptū iudicis p. lras dirigēdas executori. Et possunt tūc scribi sub hac forma

Iudex tali actori zc. Salurē in domo p. uidē orta inter talē actorē ex vna parte. et reum de z sup. tali fundo vel domo ex eius occasione pte ex altera. materia questionis z causa hmoi intētata z introducta in iudicio corā vobis. Nos in causa eodē iure z iudicario ordine obseruatis pcedētes. Sententiā tulimus diffinitivā p. dicto actori domū petitam p. eundē adiudicatā. ac prefatū reum ad traditionē seu restitutiōem dom⁹ huiusmodi. z in expēsis litis cōdenādo prout in

ipsa sententiā nostra plen⁹ cōtinetur. Verūz quia paz. prodest sententiāz ferre nisi executioni demandet. Idcirco p. parte memorati actoris humiliter req. suti ad p. dicte sententię executionē duxim⁹ pcedendū. Vobis ergo in p. tute sancte obediētē firmis et districte p. cipēdo man. quate. p. fatū. H. actorē in cor. poralem z realē p. dicte dom⁹ sibi vt p. fertur adiudicate possessionē inducat. ac ipsam domū ac eius possessionē tradetis z assignetis eius detentorē abinde remouēdo. Vobis eundē. H. reū quē nos p. sentibz pemptorie monem⁹. vt infra sex diebz. spacium a notificatiōe p. sentiū sibi facta cōputandum quoz duo. p. pmo zc. ab eiusdē dom⁹ detentione z occupatiōe desistēs. eam p. fato actori vacuā z liberā tradat. z ad ipsi⁹ corporalē z pacificā possessionē illū admittat. sicq. sūmam talē florenoz seu libraz. denarioz tali um. p. expēsis p. eū in lite p. dicta corā nob. factis restituat ac p. soluat. z alias p. dicte snie nostre pareat humiliter z inrēdat. Alioquin p. tra ipsū p. censurā ecclesiasticā z alia iuris auxilia. put. de iure poterim⁹ pcedemus. Diem hō zc. vt supra in formis alioz mandatorū. Et si executio illi⁹ p. terti iudicis fit p. cursorē seu nunciū habebit referri iudici diem z formā executionis. Et quidquid factum est p. eū z huiusmodi relatio scribat⁹ in actis. videlicet.

H. talis curie cursor seu executor siue nūcius retulit se de mādato talis iudicis i vim executionis sententię talis. in tali causa lata de tali rededisse z assignasse tali victori nudam z corporalē possessionē talis fundi eidem actori p. eandē sniam adiudicati quas talis victus detinuit z occupauit.

Utrū autē delegat⁹ ordinari⁹ possit exequi sniam suā no. in. c. si quis p. tra. de foro cōpetēti. Uel an hoc possint minores iudices. notat in. c. cū ecciaz. de offi. ordi. cū remiss. Et sunt opinionēs. potest dici q. delegati ordinarij etiā alij minores iudices hoc possunt p. cēsura ecclesiasticā que est simplicis iurisdictionis. sed nō p. traditionē possessionis qd est mixti imperij. Iudices tñ indifferent⁹ exequunt⁹ snias suas p. excōmunicatiōem z p. missionē. Et delegat⁹ pncipis exequit⁹ sententiā suā infra annū. post annū expirat tota liter ipsi⁹ potestas. Ita etiā q. excōicatū per eū infra annum anno elapso nō absoluit. vt legit⁹ z notat⁹ de offi. dele. querenti. Iudices

Forma absolutiois

tamē exequentē iudicialiter snias suas et per
excomunicatōem et pmissiōem. Et q̄ hoc caus
vel p̄ quas exceptiōes impediri possit execu
tio sentētie. plene no. in. c. doctor. de re iudi.
Et in spe. de sen. excō. §. vlt. Sed quo iure
petat̄ executio no. in spe. eo. ti. §. breuiter Et
dicit ibi Buil. q̄ victor ibi habet duo auri
lia p̄ que exequit̄ sniaz. s. officiū iudicis et acti
onem iudicati. nō autē p̄ actiōem in factū Et
in hoc dicit errare multos aduocatos. et p̄
ceditur summarie sine datōe libelli et lit. con
testa. de quo dicendū est vt ibi. Licet autē
snia trāsmit̄ in rez iudicatā. et sic faciēda sit
ipsa executio. vt dictuz est. Victus tñ qñq̄
releuatur remedio supplicatōis. vt in. c. ex lit
teris. de resti. in inte. De quo in spe. de sup
plicatōib. p̄ totū Vel bñficio restitutōis in
integrū. vt eo. ti. p̄ totū. Et tñ ex quo sic im
petratur p̄ncipaliter. p̄cedetur in causa re
stitutiois in integro ordine iuris obseruato
vt de offi. iudi. c. ij. Et ista causa tunc finiri
debet et expediri infra quadriēnium. vt i cle
men. vnica. de resti. in inte. Et libellos i ma
teria restitutōis ponit Buil. in spec. pte. iij.
de resti. in inte. Raro hic in p̄tib. practica.
igitur omitto. Et quia vt dictū est aliqui re
nō parens sentētie excomunicatur. et aliqui
p̄ cōtumacia. quia citatus nō cōparet. vt vi
sum est supra in p̄ncipio p̄cessus. Et q̄a vo
lens parere et absolutōem petēs debz absol
ui. vt in. c. cū cōtingat. de offi. dele. Ideo vt
habeant forme absolutiois sciendū. q̄ si q̄s
est excomunicat̄ p̄ p̄tumacia. si vult cauere
de parēdo iuri est absoluendus sub forma iu
ris. Si offert cautionem de parendo iuri et
soluēdo expēsas rōe sue cōtumacie p̄ aduer
sariū factas. de apel. qua fronte. §. sane. d̄ in
di. c. j. Et hoc si sentētia est iusta. quia si est i
usta debet absolui sine difficultate. de snia
excō. cū medicinalis. li. vj. §. si quis. cum cō
cord. Et intelligendū est etiā quādo excom
municat̄ est p̄ p̄tumacia vel offensa dubia.
Nam si quis est excomunicat̄ p̄ cōtumacia
vel offensa notoria nō absoluitur. nisi satis
factione p̄missa. vt in. ca. ex pte. de ver. sig. q̄
ad offensam manifestā. De manifesta cōtu
macia p̄bat. vt i. c. venerabilib. in. §. sec. de
sen. excō. li. vj.

Sequitur forma absolutiois sub forma
iuris

A. talis iudex etc. Rectori tali seu plebano
Salutē in dño. Quia talis excomunicatus

a nobis p̄ cōtumacia ad instātiā talis pa
ratum se offert stare iuri corā nobis. Unde
ipm ab hmōi excomunicatōis snia absolui
mus in dei noie in his scriptis. Et idē tales
in quo p̄dicto actori satisfaciāt et iuri pareat
corā nobis sibi p̄ termino pemp. assignam⁹
Quare vobis mādāmus quatenus eūdem
A. sic absolutū publice nūciētis. Volētes
autē p̄dictū terminū actori memorato tem
pestiue intimare vel nunciare. Datum etc.
Vel breuius sic.

Officialis vel iudex talis tali plebano sa
lutem in dño. Quia talis excomunicatus a
nobis p̄ cōtumacia ad instātiā talis para
tus est die seu feria tali stare iuri corā nobis
vnde ipm sub forma iuris absolui⁹. Mādā
damus vobis. quaten⁹ eundē A. sic absolu
tum publice nūciētis et p̄dictū terminū vo
lumus actori mature nūciari. Datū. etc. Et
ista forma corā ordinario sic frequentatur.
In aliquib. locs absoluit̄ excomunicat⁹ per
iudicē a vinculo excomunicatōis et remitti
tur ad sacerdotē ad recōciliandū p̄ peccato
inobediētie p̄ quo fuit excommunicat⁹. Et
hmōi recōciliatōis formā ponit Buil. i spe.
de sen. pla. in §. debet autē fieri absolutio cuz
psalmo penitēciali. Possit etiā forma abso
lutiois extēdi et dilatarī narrādo p̄cessū ha
bitū et p̄tumacie q̄litate et alia. sic faciūt q̄dā
delegati sub hac vel p̄simili forma

A. p̄positus vel decan⁹ eccie talis iudex
delegat⁹ etc. Uniuersis et singulis p̄positis.
decanis. scolasticis. cantorib. thesaurarijs
hebdomadarijs. plebanis. vicarijs. altaristis
ceterisq̄ diuinor̄ rectorib. et vices eor̄ tenē
tibus seu gerentib. clericis et notarijs publi
cis quibuscūq̄ p̄ talē ciuitatē vel dyocēsim
Wagun. ac als vbiliber p̄stitutis q̄ p̄ntib.
fuerint req̄siti Salutē in dño. et mādāt̄ no
stris imo veri⁹ apostolicis firmiter obedi
re. Cū in causa que inter talē actorē ex vna
pte. et talem reū parte ex altera de et sup talē
re vel debito vertit̄ coram nobis. et p̄dictus
actor p̄fato reo libellū in scriptis obtulisset.
Nos eidē reo die talē ad r̄ndendū eidē libel
lo. vel exceptiōes dilatorias sibi for̄sitā cōpe
tentes p̄ponendū p̄ termino pemp̄torio du
rimus assignandū Sz qz in termino hmōi
idem re⁹ minime cōparuit p̄ se vel r̄nsalem et
exceptiones aliquas p̄ponere aut p̄dicto
libello r̄ndere p̄tumaciter non curauit. Id
circo idem A. reus p̄ p̄tumacia huiusmodi

Libellus beneficialis

monitione pmissa p nos fuit z est, excōmuni-
cationis vinculo innodat. Nūc autē rē ipse
se representans corā nobis petijt humiliter z
deuote ab hmōi excōmunicatōis snia se ab-
solui offerēs se iudicio sisti seu de parendo
iuris cautioni. etiā pstant z dicēs se paratū
parti aduerse satisfacere pgrue de expensis
Un citato adhuc ipō aduersario. z pñte vl
psumaciter absentate. ac recepto ab ipō ex-
cōmunicato pus iuramēto fm formā iuris
de parēdo mādati eccie. z pgrua faciēda
satisfactiōe expēsaz eū ab hmōi excōmunicatōis
vinculo absoluim⁹ zc. vt supra. Et cautela
de custodiēda z reseruanda absolutōne dat
glosa in. c. pposuit. de cle. excō. ministran. Et
Buil. in spe. de sen. pla. §. nūc autē. §. absolu-
tionem aut. Dū hō excōmunicat⁹ p debito
vel pro re iudicata vel p crimine vl offensa
manifesta satisfecit. tūc simpliciter absoluerit
sub hac forma.

Forma absolutiois super debito vel re
iudicata

Officialis zc. Quia talis excōmunicat⁹
pre iudicata vel p tali manifesta offensa ad
instantiā talis de hmōi iudicato vel offensa
satisfecit. Idcirco eū absolutiōem petētem
absoluim⁹ in dei noie i his scriptis. Bādā
tes zc. vt sup. De absolutiōe ad cautela quō
z qualiter fiat. no. in. c. aplice. de excep. z in. c.
solet. de sen. excō. li. vi.

De pcessu q̄ sit simpliciter z de plano

Sum est supra de

pcessu ordinario q̄ in causis regula-
riter obseruat. Sed est qdā special
pcessus q̄ obseruat qñ iudex simpliciter z d
plano sine strepitu z figura iudicij pcedit.
Et quis ordo tūc seruāndus sit tradit in cle.
sepe. de p. sig. qz libell⁹ necessario non offerit
Est tñ dāda petitio summaria i scriptis. vl
faciēda verbo z in actis redigēda. Itē pce-
detur sine litis ptest. ac sine pclusionē. q̄ tria
in pcessu ordinario sunt de substātia. vt ibi
dictū est. Potest etiā ferre sniam diffinitiuā
stando qd in alijs nō posset. vt etiā ibi nota.
Et valz citatio ad sniam audiendā. etiā nō
pempt. q̄ alias sufficiēs nō esset. Itē in isto
pcessu fortius q̄ in alio d3 iudex amputare
materiā dilationū. refrenare iurgia partiū.
z testū multitudinē. Et pcedere potest tem-
pore feriaz. z in fauore hoim introductorū
Et ita sunt plura in h pcessu specialia. s. r.

vel. rj. vt no. in illa cle. sepe. de p. sig. in glo. j
Et pcessum hmōi aliqñ iudex tenet obfua-
re. aliqñ potest si vult. qz si pnceps mandat
sic pcedi vt faciat in pseruatorijs studioz
tūc ita iudex tenet pcedere. Valet tñ pcessus
si ordo iudiciari⁹ ptiō oino nō tradicētibz
fuerit obseruat⁹. vt sepe. alle. S3 pōt iudex
sic pcedere si vult. scz in causis puilegiat⁹ a
iure super tali pcessu. Et iste sunt quattuor
species cause. beneficiales. matrimoniales.
decimaz z vsuraz. In istis relinquit pote-
stati iudicis si vult pcedere simplr z de pla-
no. vel ordinē iudiciariū obseruare. vt i cle
men. dispēdiōsam. de iudi. p. de h in glo. nō
licet. Et qz pōt iudex vt dictū est i istis cau-
sis obfuaire ordinē z sic libellū exigere Qua-
liter q̄ in causa bnificiali formāndus sit libel-
lus videam⁹. Et pōt sic p̄cipi

Forma libelli in causa beneficiali

Corā vobis honorabili viro dño audi-
tore vel iudice. pponit pcurator pcuratorio
noie discreti viri A. canonici eccie bte Ma-
rie virginis Erford. Waguū. dyoc. cōque-
rendo i iure aduersus B. clericū se asserētē
dyoc. eiusdē z quēlibet aliū p eodē i iudicio
legitime internenientē. Et dic q̄ licet p̄fato
A. vigore grē aplice eidē de canonicatu s b
expectatōe p̄bende i eccia sancte marie p̄di-
cte in speciali facte canonicat⁹ z p̄bēda per
mortē quondā C. eiusdē eccie dñi viri ca-
nonici p̄bēdati tūc vacātis p certū executo-
rem ad h a sede aplice spēaliter deputatum
fuerint z sint collati. z sibi de eisdē sit p̄uisuz
Ac ipse A. ad canonicatū ac p̄bēdā hmōi p
eundē executorē inuestit⁹ existat. sic q̄ idem
canonicat⁹ z p̄bēda cū iuribz z p̄inentijs
suis vniuersis p̄tineāt z p̄tinere debeant ad
eundē. Tamē p̄fato B. ad eisdē canonicatū
z p̄bēdā se intrusit de facto z intrudi fe-
cit z pcurauit. ac intrusionē de se factā ratā
habēdo p̄dictos canonicatū z p̄bēdam de-
tinuit z occupauit. detinet z occupat fruct⁹
reddit⁹ z p̄uētus. iura z obuētōn. p̄ueniēt.
ex eisdē p̄cepit z inbursauit. p̄cipit z inbur-
sat. Secz p̄fato A. opposuit z opponit. ac eū
impedit z impediuit. fecitqz z facit p intrusi-
onem. occupatiōem z alia supradicta q̄mi-
nus ipse A. canonicat⁹ z p̄bēde hmōi ac iuri-
um ac p̄tinetiaz earundē possessionē seu q̄si
asseq̄ possit. z habere aie sue piculū. z p̄dicti
A. p̄iudiciū z detrimētū. Quare agit et pe-
tit pcurator q̄ supra noie pcuratorio q̄ten⁹

Libellus beneficalis

vos dñe auditor seu iudex reuerēde p̄cogni
to q̄ntum sufficit de p̄missis p̄nūciatis. de/
cernatis z declaratis canonicatū z p̄bendā
p̄dictos ad memoratū A. p̄tinuisse d̄ iure p̄
tinere. z eos eidē A. adiudicādū fore. ac ad
iudicari debere z adiudicari. Intrusionēq̄
detentionē occupatiōem z alia p̄missa teme/
raria illicita z iniusta fuisse z esse. Et p̄redi/
ctum B. occupatorē ab occupatiōe impedi/
mentis z alijs p̄dictis cōpescendū z compe/
scatis sibi de p̄fatis silentiū imponēdū z im/
ponatis sup̄ eisdē z canonicatū z p̄bendā. z
eorū detētiōem eū remouendū z remoueatīs
p̄dictūq̄ A. in possessionē seu q̄si eorū
dem canonicatū z p̄bende. iurūq̄ z p̄tinen/
tiāz ip̄az inducendū z inductū defendēdū
atq̄ inducatīs z defendatīs. seu induci z de/
fendi p̄cipiatīs. ip̄m B. p̄dicto A. i fructibz
p̄ceptis z expēsis litis legitimis nihilomin⁹
p̄dennādo p̄ vestrā diffinitiuā sn̄iam z eius/
executiōem. Nec petit p̄iunctim et diuisim
ad necessariā p̄batiōem solū se astringēs. of/
ficiū vestrū i p̄missis oibz z singulis quantū
opus fuerit humilit̄ implorādo. saluo iure
corrigēdi. addēdi. minuēdi zc. vt est mor̄
Iste libell⁹ p̄cedit q̄n agēti b̄nificiū iā ē col/
latū. ita q̄ est suū z habet ius in re. Si vero
nondū esset sibi collatū vel de eo vel de ea
p̄uisum. s̄z p̄ferendū ita q̄ nō esset suū s̄z sibi
debitū esset ius ad rem. de quo d̄ rescrip. au/
ditor. in cle. in glo. si p̄nūciaret. Tunc fm̄ B
deberet mutari libell⁹. s̄narrādo quō b̄nifi/
cium tale de tali cā sibi esset debitū. Et petē/
do id sibi debitū z p̄ferendū p̄nūciari. z tūc
auditor q̄ p̄nūciat illud ei debitū potest sibi
sine nouo mādato de illo p̄uidere vt circui/
tus euitet. vt in cle. alle. c. auditor. d̄ rescrip.
Uel etiā debet fieri mutatio libelli fm̄ q̄nti/
tatē facti. Et plures libelloz formas ponit
Guil. in spe. de p̄ben.

Si b̄nificiū est de iure patronat⁹ tūc b̄nifi/
ciatus sic format libellū suū

Corā vobis zc. Et dic̄ q̄ licet A. p̄dictus
ad ecciam vel vicariā talē p̄ mortē quondā
L. vlt. rectorz eiusdē vacātis p̄ D. clericum
vel laicū ip̄i⁹ eccie vl̄ vicarie vep̄ patronuz
z in iure patronat⁹ eccie vel vicarie eiusdē i
possessione vel q̄si existētem. ac p̄ tali habi/
tum cōmuni iure z deputatū vob dño p̄po/
sito vl̄ archidiaē. vl̄ offic. infra tps debituz
q̄drimestre p̄ntat⁹ existat. Ad inuestiēdū tū
p̄dicē B. p̄ntationi h̄mōi facte. z inuestiture

faciēde se opposuit z opponit temere. impedi/
uit z impedit friuole. ac fecit z facit min⁹ iu/
ste. Quo min⁹ p̄sentatio p̄dicta per vos ad/
missa fuerit suū debitū sortita atq̄ sortiatuz
effectū. Agit igit̄ z petit p̄curator p̄dicē no/
mine q̄ supra. q̄ p̄cognito q̄stū sufficit de p̄/
missis p̄nūciari decerni z declarari p̄ntatio/
nem de p̄fatis A. vt p̄ferē fuisse factā esse ad/
mittēda z admitti. ip̄m q̄ A. ad ecciam vl̄ vi/
cariā p̄dictā instituendū z inuestiendū fore
institui z inuestiri. Ac in corpālē ac realē ip̄i/
us eccie seu vicarie. iurūq̄ z p̄tentiāz eius/
dem possessionis vel q̄si inducēdū z induci. p̄/
dictoq̄ B. aduersario sup̄ oppositiōe z impedi/
mētis ad ecciam seu vicariā talē p̄petuū si/
lentiū imponēdū z ip̄oni. Et ab ip̄is impedi/
mētis ab oppositiōe esse cōpescendū ac cōpe/
sci vestrā sn̄ia diffinitiuā z cēsura. ecciastica
mediāte. Nec petit p̄iunctim z diuisim vna
cū expēsis litis zc. Ista petitio colligit̄ ex
no. p̄ In. in. c. cū Bertold⁹. de re iudi. Et q̄
dam addūt i libello. Peto p̄ntationē meam
admitti. z p̄ntatiōz aduersarij p̄ nō patronū
z eū q̄ nullū ius p̄ntandi h̄z factā cassari zc.
De quo in alle. c. cū bertold⁹. S̄z nō est cu/
randū Et si aduersari⁹ p̄ntat⁹ a nō patrono
tam esset institut⁹ fm̄ h̄ aliter formare p̄nti/
tio isto mō. Peto talē a nō patrono nec iure
patronat⁹ possessore p̄ntatū z male institu/
tum ab illo b̄nificio amoueri z meā p̄ntatiōz
a vō patrono factā admitti ip̄m b̄nificiū mi/
hi adiudicari z me ad illud institui z inuesti/
ri zc. vt in. c. cū bertold⁹. sup̄ alle. Et si forte
p̄ntator i veritate nō est patron⁹ s̄z solū pos/
sides in patronat⁹ cū bona fide. tūc p̄ntatus
nō dicat i libello ip̄m esse patronū. s̄z ipsuz
fuisse tpe p̄ntatiōis z esse i possessione vl̄ q̄si
iuris patronat⁹. z sufficit. vt in. c. p̄sultatōibz
de iure patronat⁹ zc. de q̄ etiā no. in. c. ij. d̄ re
sti. in inte. cū similibz. Cū aut̄ de iure patro/
nat⁹ agit inter patronos. q̄liter tūc cōcipiat
libell⁹ ponit Guil. in spe. de iure patronat⁹.
Et potest sic formari

Libell⁹ q̄n agit de iure patronat⁹ int̄ pa/
tronos.

Corā vobis zc. p̄ponit p̄querēdo in iure
p̄curator noīe p̄curatorio discreti viri. A.
laici aduersum B. laicū. Et dic̄ q̄ licet ius
patronat⁹ talē eccie vel vicarie ad p̄dicē A
p̄tineat z p̄tinere debeat de iure. Ip̄seq̄ A.
fuerit tpe spoliatiōis infra scripte i possessione
vel q̄si iuris patronat⁹ eccie vl̄ vicarie eius/
63

Libellus beneficialis

dem. Tñ pdict⁹ B. die anno z mēse tali qñ dā D. ad ecciam seu vicariā pdictā tunc certo mō vacantē vob pñtauit. ipm a possessio- ne vel quasi iurispatronat⁹ pdicti spoliādo. Quare agit z petit pcurator pdict⁹ q̄tenus vos dñe iudex p̄cognitis q̄tū sufficit de p̄missis pnūciētis. decernat⁹. z declaret⁹. ius patronat⁹ eccie vel vicarie pdicte ad p̄fatū A. p̄tinuisse z p̄tinere. p̄ntationēq; z spolia- tionē pdictas z temerarias z illicitas inu- stas esse z fuisse. ac eundē A. in p̄stinū statuz possessionē seu q̄si eiusdē iuris reponēdū re- stituendū z reducendū fore. restitui. reponi. z reduci debere. Restituat⁹q; reponat⁹ z re- ducatis p̄ vestrā diffinitivā sniam Et p̄ istū libellū intērat⁹ possessorū z petitorū. Pos- set etiā alterz tñ intētari. vt dictū est i alio p̄ cessu circa formas libelloz. Et ista cā super iure patronat⁹ nō est bñficialis. cū d̄ titulo bñficiali nō agat. Un̄ in ea p̄cedēdū est or- dine iudiciario obfuaro. Et sup̄ p̄mo libel- lo p̄nt sic formari positōes z articuli. vt in p̄ orib; formis In p̄mis ponit z pbare intē dit q̄ in dyoc. Daguū. i terra thuringiorū fuit añ. x. xx. xxx. vel. xl. annos citra vel vltra z a tpe de quo vel de cui⁹ initio siue contra- riō memoria hoīm nō existit. fuit z est q̄ddā opidū vocatū cōiter opidū Erford. habēs diuerfas eccias collegiatas z prochiales. ac als palā z notorie. Itē q̄ in eodē opido Erford. inter alias eccias ibidē fuit a predi- cto tpe z p̄ idē tps. z est etiā collegiata eccia beate marie p̄ginis ab Erford. cōiter appel- lata. hñs p̄positū. decanū. z capitulū. certas ac distinctas p̄bendas ac iura alia eccie col- legiate publice ac manifeste. Itē q̄ de p̄mis- sis z signāter oib; fuit z est publica vox z fa- ma. Itē ponit z pbare intēdit q̄ sanctissim⁹ in xp̄o p̄r z dñs noster Inno. diuina p̄uiden- tia papa modern⁹ pdicto A. grām faciendo sp̄calem die tali. mēse tali. canonicatū in ec- clesia pdicta pdicto A. contulit. z ipm p̄ deca- nū z capitulū recipi mādauit i canonicuz z frēm. stallūq; in choro z locū in capitulo cū iuris canonici plenitudine eidem assignari Itē q̄ p̄bēda si q̄ tñc vacar⁹ vl̄ quā i postez vacare p̄tingeret eccia i eadē. eā pdictus A. infra mēsis spaciū vni⁹ acceptaret. pdictus dñs n̄r papa eidē A. cū oib; iurib; z p̄tinen- tijs suis vniuers⁹ p̄ferre z d̄ ea sibi prouideri ac ipm ad eandē i ipsiusq; ac iuriū p̄tinetia rumq; possessionē eiusdē vl̄ q̄si iuēstiri z in-

duci. iductū q̄z tueri z defendi voluit z mā- dauit. Itē q̄ idē dñs n̄r papa ad collatiōez puisionē z inuēstiturā. z als pdicte grē debi- tam z effectualē executōz faciendū certū vel certos executores deputauit. Itē q̄ memo- rat⁹ A. grāz pdictā sibi vt p̄mittit factam ra- tam hñs z gratā sup̄ eū l̄ras i forma p̄suetā extrahi. z p̄cessus p̄ executorē fieri pcurauit Itē q̄ de p̄missis oib; z singulis fuit z ē pu- blica vox z fama. Itē ponit z pbare intēdit q̄ die anno dñi. D. cccc. lxxv. die tali. mē- se tali. z añ. M. A. fuit canonic⁹ z pdicte ec- clesie beate marie certos p̄bēdat⁹ et certos canonicatū z p̄bēdā i eadē eccia habuit et possedit. Itē q̄ idē A. canonic⁹ anno z mēse pdictis. die tali dñe suū extra romanā curiā clausit extremū. Qd̄q; p̄ ipsi⁹ obitū canoni- catus z p̄bēda pdicti q̄s inl̄ p̄fata eccia obri- nebat vacare inceperūt z vacauerūt. z vaca- re cōiter reputabant palā z manifeste. Itēz q̄ pdict⁹ A. vel talis e⁹ pcurator pdictos canonicatū z p̄bēdā sic vacātes tanq; grē pdicte vigore sibi z nulli alteri de iure de- bitos. die tali. mēse tali. pdictis cū p̄statarōe p̄suetā acceptauit Itē q̄ p̄ talē pdicte grē ex- ecutorē A. pdict⁹ canonicatū z p̄bēdā sibi p̄ferri de eiusdē p̄uideri. ac se i ipoz iuriū z p̄tinentiaz in earundē possessionē vel quass inuēstiri obtinuit tali die. Itē q̄ de p̄missis oib; z singulis fuit z est publica vox z fama Itē ponit q̄ A. pdictus tpe grē sibi facte ac collatiōe puisionis z inuēstiture pdictaruz fuit z est cleric⁹ vel sacerdos zc. i cōmunio- ne fidelīū de legitimo matrimonio p̄creat⁹. Et als abilis z idone⁹ ad ecciasticū bñfici- um. maxie canonicatū z p̄bēdā sup̄dictos obtinēdū. Itē q̄ B. aduersari⁹ añdic⁹ ad p̄ dictos canonicatū z p̄bēdā post pdicti qñ- dam A. mortē se intrusit seu intrudē fecit z pcurauit. ipsosq; canonicatū z p̄bēdā deti- nuit z occupauit. detinet z occupat fructus reddit⁹ z p̄uētus ex eiusdē p̄ueniētes p̄cipit z p̄cepit. inbursauit z inbursat. ac p̄fatū impe- dit z ipediuit. fecitq; z facit p̄ intrusionez. oc- cupatōz. z alia pdicta q̄ min⁹ grā collatio p̄ uisio z inuēstitura. z alia p̄missa suū debitū sortiri poterint z sortiant effectū. Et pdict⁹ A. possessionē seu quasi possessionē canoni- cat⁹ z p̄bēde pdictorū asseq; possit libere z h̄re. Dat in sup̄ libellū p̄ pte sua oblatū. ac p̄ducta z p̄ducēda in hac causa in q̄ntuz fa- ciunt p̄ pte sua p̄positiōib; z articulis zc. Ac

Libellus matrimonialis

etiam denotatū signis et sigillis saluo iure addendi. corrigēdi. supplendi. declarandi et vt moris est et stili

Quā bñficiū est de iure patronatū tūc ex libello seu petitiōe formant positōes et articuli hūc modū. Positōes et articulos vt sup̄ in alijs. In p̄mis ponit et pbare intēdit q̄ in opido Erford. Hagū. dyoc. a. r. xx. xxx. v. l. annis citra vel vltra. et a tpe et p tps de cuius p̄trario seu initio nō est memoria hoīm fuit et est certa eccia parochial appellata cōmunē sancti Pauli Erford. Qd̄q̄ in eadez eccia fuerūt et sunt certe vicarie ppetue a secularibz clericis solite gubernari. Itē q̄ inf alias vicarias ppetuas i eadē eccia existētē fuit a tpe et p tps. de quo supra. et ē certa vicaria ad altare sancti talis palam et notorie. Itē q̄ vicaria hōi ppetua p talē laicuz in staurata est et fundata ac de bonis suis dotata. et p loci dyocesanū p̄firmata. Itē q̄ iur patronatū vicarie eiusdē eidē instauratori et suis heredibz fuatū existit ac p̄tinuit et p̄tinet ad eodē. Itē q̄ de p̄missis oibz et singul fuit et ē publica vox et fama. Itē ponit q̄ sup̄ predictū A. fuit p̄fati q̄ndā instauratoris filius legitimus et natural. Eidēq̄ patri suo in bonis p eū relicto et maxime i iure patronatū predictē vicarie insolidū heres successit. ac hereditas paterna cū iure p̄dicto fuit et ē ad eū tanq̄ vtz heredē et primū deuoluta. Itē q̄ idē A. fili⁹ et heres q̄ndā D. p̄dicte vicarie vicariū ad eandē vicariā tūc certo mō vacātem vob dño officiali p̄ntauit. qd̄q̄ eadē p̄ntatio p vos admissa fuit. et idē quondā p̄sentatus ad p̄ntationē eandē ad predictā vicariam institut⁹ eaz tenuit et pacifice possedit. Item q̄ predict⁹ A. fuit et est i iure patronatus memorate vicarie possessiōe vel q̄si. Itē de p̄missis omnibz et singulis. Item q̄ de anno dñi tali die. tali mēse. tali bone memorie D. predictus vicari⁹ vt p̄mittit vicarie predictē nouissim⁹ fuit viā vniuersē carnis ingressus. Itē q̄ p eiusdē quondā D. nouissime sepeditē vicarie rectoris mortē ipsa vacare cepit vicaria. vacauitq̄ et vacare reputata fuit palā et notorie. Itē q̄ A. predictus ipsi⁹ vicarie patron⁹ et iurispatronat⁹ eiusdē possessoz p̄fati A. ad eandē vicariā sic vacātem die tali. mēse tali. anno sup̄dicto vobis dño officiali p certas lras suas ipsi⁹ sigillo sigillatas p̄ntauit. Itē q̄ tpe p̄ntatiōis hōi idem A. p̄ntat⁹ fuit p̄t est in etate legitima

et in mioribz ordinibz in cōmunionē fidelium aliasq̄ abilis et idone⁹ ad bñficiū hōi obtinendū. Itē q̄ B. aduersari⁹ memorat⁹ p̄teritu eiusdē p̄ntationis p nō patronum. nec iurispatronat⁹ possessozē de ipō p̄dicto A. et p̄ntatiōe de eo vt p̄fert p vtz patronuz facte opposuit de facto et opponit. impedit et impediuit. ac fecit et facit. Quo min⁹ eadē p̄ntatio p vos admissa fuit et est p institutiōem et iustitiam. ac als suū d̄bitū sortita atq̄ sortiat effectū. Itē q̄ de p̄missis et. dat etiā libellū seu petitiōem saluo iure corrigēdi et. Et si p̄ntat⁹ est a patrono s̄ nō est i possessiōe p̄ntati. v̄ si forte ē possessoz iurispatronatus bona fide. licet i v̄itate nō sit patron⁹ s̄m h̄ forment articuli vt dictum est circa libellum in hac materia

In causa matrimoniali sic potest concipi libellus.

Corā vob honorabili viro dño p̄posito vel officiali. ponit p̄curator noie p̄curatorio A. aduersus B. puellā et quēcūq̄ aliū p ipsa B. legitime i iudicio interueniētē Et dicit in iure querēdo q̄ licet inter A. et B. predictos matrimoniū legitime sit p̄tractū p mutuū et simultaneū vtriusq̄ p̄sensum p̄bis de p̄nti ad h̄aptis vltro citroq̄ interminatū vtroq̄ dicēte. Ego recipio te i meam et ego te i meū. nec te dimittā p meliori v̄l deteriori: subarratiōe etiā mutua subsecuta. v̄l arris dat⁹ bininde et recept⁹. Tū B. p̄dicta matrimoniū hōi p corpalē copulā p̄summare predicto A. tāq̄ marito suo adherere et eū vrozali affectiōe p̄tractare recusat i periculū aie sue. Quare agit et petit p̄curator predict⁹ q̄ supra noie p vos p̄nūciari. decerni. et declarari sentēntialit⁹ et diffinitive matrimonii int̄ A. et B. sup̄dictos fuisse et esse cōtractū. dictāq̄ B. eidē A. i vrozē adiudicandam. et ad m̄rimoniū de q̄ agit. et ipsi⁹ p̄summationē faciēdū ac vt sibi tāq̄ marito adhecreat. Et eū tā in lecto q̄ extra v̄ngali affectiōe p̄tractet p̄dēnandū et cōpellēdum fore adiudicareq̄ p̄dēnari cōpelli iusticia mediante. Dec petit vna cū expēsis litis

Itē p̄t etiā matrimoniū p̄trahi p alia s̄ba. de q̄ in. c. et lris. et in. c. si int. despon. Et sic forment libell⁹ s̄m q̄ se habebit factū. Si s̄o matrimoniū iā nō est corpalē copulā p̄summarū. et aliq̄ diu ipsi v̄nges cohabitauerūt sed tandē alter eoz ab alio se dinertit. et euz dimittit. tūc dimissus p̄t agere petitorio et

Libellus matrimonialis

possessorio. s; cantius est agere possessorio
Dportet in restitutionem petentē pbare iu-
gium et copulā. q; ista possessio nō habet si-
ne iure. vt in. c. et trāmissa. de resti. spol. Et
tūc forme sic libellus

Corā vobis honorabili viro archidia. c.
vel offic. rē. pponit pcurator noie pcurato-
rio A. viri querēdo i iure aduersus B. mu-
liere. Et dic q; licet dudū B. mulier supra-
dicta cū p̄fato A. traxerit m̄rimoniū. et tra-
ductiōe ac carnali copula subsecuta sibi i lo-
co tali p plures ānos vl mēses cohabitauit
tanq; vxor eū in oib; affectiōe vxorali pera-
ctando. Tū de anno tali die tali mense tali.
ip̄a B. nescit quo spū deducta a p̄dicto A.
se diuertit sine iudicio eccie. et eundē dimi-
tit p̄pria temeritate eū possessiōe vel q̄si ip̄i
et iuris iugal in ea destituēdo temere et spo-
liando in aie sue detrimētū. Agit igit et petit
p̄dict. pcurator noie pcuratorio q; supra. q;
tenus p̄cognito q̄tū sufficit de p̄missis pro-
nūciatis. decernat. et declaret. diuisionem
dimissionē. et spoliatiōz p̄dictas fuisse et esse
temerarias illicitas et iniustas. temere illicite
et iniuste de facto p̄sumptas. Ip̄m q; A. ad
possessiōe seu q̄si p̄dicte iugis sue et iuris
iugal in ea restituēdū et reducendum fore
ac reducat. et restituat. ac ip̄a B. vt ad eun-
dē A. que incōsulte dimisit. redeat et iugal/
lia obseq; sibi p̄ster sic p̄sumptā et co-
genda esse. p̄dēneris et cogat. p̄ vestrā diffini-
tiā sniam et cēsūrā ecclesiasticā et alia remedia
oportuna. Nec petit rē. Si aut vxor op-
poneret marito restitutōz petēti. exceptionē
p̄sanguinitatis in q̄dū pbibito. an faciēda sit
restitutio no. et habet in. c. lras. de resti. spo.
de ma. etiā libelli. in. c. q̄stione. e. ti. vbi d̄ h̄

Aliqñ aut agit inter iuges ad diuortii.
et h̄ duplici. Quia qñq; p̄ separiōem q̄tuz
ad vinculū. qñq; q̄tū ad thoz m̄ et mutuā
seruitutē In p̄mo cū agit ad separiōem vin-
culi. saltē d̄ facto p̄tracti. tūc p̄cipitur sic li-
bellus

Corā vob rē. pponit pcurator noie pcurato-
rio A. viri aduersus B. muliere. Et dic
q; licet A et B. p̄dicti sibi inuicē attineāt. et
sint in tertio vel q̄rto gradu p̄sanguinitatis
p̄iuncti. Et licz p̄dicti A et B. affines existāt
in p̄mo affinitatis genere. et in p̄mo vel scdo
vel tertio gradu. ip̄i tū de facto matrimoni-
um sil' p̄traxerūt. illud etiā carnalit' p̄suman-
do. Quare agit et petit p̄dict. pcurator no-

mine pcuratorio q; supra p vos p̄cognito qñ-
tum sufficit de p̄missis p̄nunciari decerni et
declarari int' A. et B. p̄dictos p̄sanguinita-
tis et affinitatis impedimēto p̄dicto m̄rimo-
niū nō esse nec subsistere posse. Ip̄solq; sic d̄
facto p̄traxerūt. de facto diuortiatōs et se-
parādos fore. et cohabitatiōe ac mutua fui-
tute ac vinculo facti absoluedos diuortia-
ri. separi. et absolui. Darioz p̄dicto A. licēti-
am ad vota alia volādī sentētiat' diffiniti-
ue. Nec petit vestz ad h̄ officii hūilit' iplo-
rando. Et idē de alijs impedimētis q; hūit de
iure dirūpere m̄rimoniū. mutat' mutādis

In scdo s̄o casu cū agit ad separiōz thoz
que fit p̄pter adulteriū sic p̄cipit libell'. rē.

Corā vobis rē. pponit pcurator noie pcurato-
rio A. mariti querēdo i iure s̄ B. mu-
liere eiusdē A. vxorē. et eā accusando seu de-
nūciando. dic q; p̄dicta B. vxor post p̄ctum
int' ip̄am et p̄dictū A. matrimoniū d̄ anno
tali. die tali. mense tali. cū L. viro i tali loco
et in camera tali i legē iugij cōmittendo. et
thoz violādo adulteriū p̄petrauit. seu eidez
L. adhesit publice et adberet cū eadē adul-
terando. Quare petit pcurator p̄dict. q; sup̄
noie. q̄ten' p̄cognito q̄tū sufficit d̄ p̄missis
p̄nūciatis. decernat. et declaret p̄dictos A et
B. iuges ad instātiā et petitiōz ip̄i A. mari-
ti p̄ p̄dictū adulteriū vxorz sepandos et di-
uortiatōs fore q; ad thoz et mutuā fuitutē.
atq; sepētis p̄ vestrā diffinitiuā sniam

Aliqñ addit. atq; dotē eide A. adiudicā-
dū et adiudicet. vt in. c. plerūq;. de dona. in-
ter vi. et vr. Isto mō agit d̄ crimine adulteriū
civilit'. Et d; in libello exp̄mi tps et loc'. s; i
scriptō nō est necessaria. De q; et de materia
h̄mōi libelli i. c. tue. de p̄cu. vide. et in. ca. j. vt
lic. nō p̄testa. cū remis. Et quādo sic agit de
adulterio ad separiōem thoz nō est cā matri-
monial. q; nō agit de federe matrimoniū. s;
de crimine adulteriū. et iō in p̄cessu tal' cause
debet ordo iudiciari' obseruari. Ita habe-
tur in. c. j. vt lic. nō p̄testa. sicut in simili dixi
de causa beneficiāli et causa super iurepa-
tronatus.

Super libello i causa matrimoniali qñ
agitur de coniugio positiones et articuli sic
formātur

Positiones et articulos vt in p̄cedētib;
formis articuloz In p̄mis ponit et pbare i-
tēdit q; d̄ anno dñi. M. cccc. lxx. i mēse seprē
bri. A. et B. p̄dicti i domo vel in loco vl in

Libellus matrimonialis

domo tali puenertit ad inuicē ad matrimo-
nium p̄trahendū. z ibidē de p̄trahēdo p̄ eos
matrimonio simul p̄tract^o habuerūt. Item
q̄ tandē p̄ tractat^o h̄mōi ad p̄cordiā venien-
tes matrimoniu p̄sensum mutuū z simul-
taneū ibidē ad inuicē p̄traxerūt. Itē q̄ p̄ cō-
sensum tali modo matrimonialē idē A. z B.
p̄bis de p̄nti apris vltro citroq̄ intimaueit
expresse vtroq̄ dicēte. Ego te recipio i meā
z ego te recipio i meū. vel p̄ meliori vl' peio-
ri te dimittere nō intēdo. Itē q̄ in signū ma-
trimoniū int̄ eosdē A. z B. vt p̄ferē cōtracti
ip̄e A. eidē B. sp̄ose sue anulū vnū aureum
tradidit. z ip̄a B. eidē a sp̄oso suo circulum
vnū argenteū tradidit. q̄ hincinde sic data
arre noie receperūt. Itē q̄ tpe p̄tract^o p̄ar-
ticulari A. z B. p̄dicti puberes z als apti et
idonei fuerūt ad matrimoniu p̄trahēdū pa-
lam z notorie. Itē q̄ de p̄missis oibz et sin-
gulis fuit z ē publica vox z fama. Possent
positiōes z articuli p̄ aliū modū sic for̄mari
In p̄mis ponit z pbare intēdit q̄ A. et B.
p̄dicti die tali currētis anni vna cū certis p̄-
sonis alijs fuerūt in tali loco p̄gregati. Itē
q̄ p̄dict^o A. p̄fate puelle vl' mulieri B. sup-
plicauit vt cū eo m̄rimoniū p̄trahere seu ip-
sum ad maritū recipe vel ducere dignaret.
p̄mittēs eaz h̄fe in vxorē. z nunq̄ dimittere
p̄ meliori seu deteriori. Itē q̄ p̄dicta B. i ip-
sum A. p̄sentis statim dixit q̄ cū eo libenter
vellet p̄trahere z eū ducere vl' recipe seu ha-
bere in maritū. Itē q̄ idē A. z B. ibidem ad
inuicē matrimoniu p̄traxerūt. vn' alterum
mutuo p̄sensu v̄bis p̄suetis exp̄ssis recipien-
do dicente A. se ip̄am B. recipe z de cetero
habere velle in vxorē z eam nunq̄ p̄ melio-
ri vel peiori dimittere. Ac similiter B. dicē-
te q̄ ip̄m A. in suū recipe z habere eū vellet
in maritum

Cū agit ad disūgendū p̄pter impedi-
tū positōes z articulos sup̄ libello sic for̄mēt
Positiōes z articulos zc. Et ponemus q̄
vocat^o Scyus z titia de quoz matrimoio
agit. In p̄mis ponit z pbare intēdit q̄ i tali
loco opido vel villa erāt olim z morabātur
quondā Martin^o. z quondā Berta mulier
palā z notorie. Itē q̄ idē A. z B. fuerunt
soror z frater. z se tales nominauerūt. gesse-
runt. habuerūt. ac tenuerūt. ac ab alijs com-
muniter tēti z noiati habiti z reputati fuerūt
Itē q̄ ex p̄dicto quondā B. descēdit Lo-
thari^o. z fuit fili^o naturalis eiusdē qd̄ ē palā

z notoriū. Itē q̄ idē Lothari^o p̄dictū scyus
genuit. ip̄seq̄ lothari^o pater fuit eiusdē scy
naturalis. Itē q̄ ex alio latere de p̄dicta ber-
ta mulier reberga descēdit ip̄s^o berte carna-
lis filia. Itē q̄ eadē reberga titiā predictaz
filiā suā p̄creauit. Itē q̄ de p̄missis oibz z
singulis fuit z est publica vox z fama. Item
q̄ scyus z tytia p̄noiati sic existētes p̄sanguī-
nei. z i p̄sanguinitat^{is} gradu titio p̄iucti tali
tpe inuicē de facto z q̄stū in eis fuit m̄rimo-
nium p̄traxerūt. z carnali copula subsecuta
sibi tanq̄ p̄iuges mutuo adheserūt. z adhe-
rent de facto.

In actione iniuriarū qñ agit ciuilit̄er ad
interesse cōcipit sic libell^o

Lozā vobis p̄ponit p̄curator p̄curatorio
noie discreti viri titij cōquerēdo in iure ad
uersus semproniū seu quēcūq̄ aliū pro ip̄o
in iudicio legitime interuenientē. Et dicē q̄
licet Tit^o p̄fatus fuerit ab annis discretio-
nis sue. z sit homo pacific^o z bone fame. sta-
tus integri. laudabilis vite. z p̄uersationis
honeste. de legitimo genit^o matrimonio. Et
vt talis ac p̄ tali cōmuniter habit^o. tent^o. no-
minatus. z reputat^o. Tñ de anno corrente
videlicet. M. cccc. lxx. die tali. mēse tali. i ta-
li domo vl' vico p̄dictus Semproni^o nesci-
tur quo sp̄ū duct^o memoratū Titij animo
sibi iniuriādi verbis affectit iniuriōsis dicen-
do expresse z nominādo ip̄m Titij filiū me-
reticis vel hereticū seu nequā pessimū. vel
de eo malū cantauit canticū seu carmen fa-
mosum. seu libellū famosum de ip̄o scripsit
videlicet in tali forma zc. Quā iniuriā eidē
titio p̄ eundē semproniū illatā. idē titius re-
uocauit z reuocat ad animuz. ac eā pro sua
estimauit ac sua estimat interesse ad tot mar-
cas florenoz seu libraz denarioz malēs de
suo tantū pdere si haberet cōmode q̄s tali fa-
uore iniuriā sibi irrogatā tolerare. vestra ta-
mē iudiciali taxatiōe sp̄ salua. Agit igit z pe-
tit p̄curator p̄dict^o quo supra. q̄ten^o postq̄
p̄stiterit de p̄missis p̄nūciatis z declarez p̄-
dicta verba p̄ Semproniū p̄dictū d̄ p̄dicto
titio seu p̄tra eū vt p̄fertur dicta z plata seu
alio modo p̄sumpra fuisse z esse temeraria.
illicita z iniuriōsa. temere illicitez iniuriōse
p̄sumpra. Et i p̄dicti titij iniuriā attēprata.
ip̄sumq̄ semproniū p̄pterea eidē titio ad in-
teresse teneri. ac eū sibi i p̄dicta marcarū seu
florenz seu libraz sūma noie itereffe. v̄ra vt
p̄mittit taxatiōe salua iudiciali p̄dēnandū. z

Defensiones beneficiales

ad satisfactionem compellendū fore. et ac cōdemnetis et cōpellatis per vestrā diffinitivā sententiā

Positiones et articuli in actione huiusmodi pōt sic formari

Positiones et articulos ut in forma supra. In primis ponit et probare intendit quod Titius predictus ab annis discretiois sue fuit et est hodie homo pacificus bone fame. opiniois illese. vite cōmendabilis. et cōversatiois honeste. Et ut talis ac p tali tētus communiter nominatur et reputatur palam est et notorium. Item quod de anno recurrēte die tali mēsis septembris Sempronius predictus malo ut creditur spiritu duce. verbis turpibus et iniuriosis Titium predictum affectu. sibiq; cōviciū publice dicens eū meretricis filiū vel hereticū seu nequā pessimū nominādo expresse et appellando turpissimū temere animo sibi iniuriandi. vel tale de eo cantavit canticum vel carmen tale famosum. vel talē cōscripsit librum famosum. Item quod Titius predictus iniuriam passus. eandē iniuriā statim postq; eā sibi irrogatā intellexit. reuocavit. pnt reuocavit ad animū. et ipam estimavit et estimat p suo interesse ad tot marcas vel florenos vel libras denariorū talis monete. pro quibus nollit iniuriā tali modo sustinere. vestra salua iudiciali taxatione. Item quod predictus Sempronius tempeillate iniurie supradicte fuit doli capax. sane mentis. et alias talis quod potest iniuriā irrogare Item quod de pmissis omnibus et singulis fuit et est publica vox et fama. Et ita habemus libellos et articulos in causis beneficialibus matrimonialibus et iniuriarum etc.

De defensionibus in istis causis beneficialibus matrimonialibus et iniuriarum

Hunc de defensionibus reorum in huiusmodi causis videamus. Et primo in causa beneficiali pōt reus cōcipere in vim pempt. defensionē illo modo ut pntensa beneficiali causa que inter A. et vna pte. et B. ex altera pte vertit corā vobis dño iudice. pcurator nomine pcuratorio B. p dicti pponit et dixit excipiēdo quod beneficiū de quo est questio inter ptes p dicto A. minime debet. nec ius aliq; habet in eo vel ad illud maxime ex eo quod grā pntensa p eū impetrata fuit et est surrepticia p veri taciturnitatē. vel falsi expressionē obtēta Tacuit enim eā impetrando se beneficiū in tali eccia obtinere. de quo nullā in huiusmodi grā impetratōe fecit mē-

tionem. vel expōsit fructus talis beneficii decem marcarum valorē annuū nō excedere. cū tamē valeat quōdecim marcas annuatim. Vel falsē expressit se clericū cū nondū habuerit primā tonsurā. Vel beneficiū est post impetratōnem em grā affectus. quod cū beneficio de quo est cōtrouersia de iure tenere nō potest. per quod gratie huiusmodi pretēse renunciauit iuris dispositione. Vel similes potest opponere exceptiones

Quā beneficiū est de iure patronatus et agitur inter pntentatos potest sic excipi

Procurator nomine procuratorio B. pntentati proponit in vim pempt. Et dicit excipiēdo quod pntentatio p dicti B. p vos dñm iudicē admittēda est de iure. Et idem B. pntentatus ad beneficiū de quo agitur institutus. quia et si nō cōstat eum esse patronū et ipsius beneficii ius patronatus habere a quo talis B. est pntentatus. Fuit tamē pntentationis tempe. et sic est idem pntentator in possessione seu quasi ipsi iuris patronatus bona fide. Unde dato etiā quod ex aduerso esset probatū pntentatorē alterius partis dicti beneficii fore patronum. Quia tamē ius patronatus nō ipse sed pntentator predicti B. possidet et possidet. Unde ipsius possessoris pntentatio est preferēda de iure et admittēda. Vel dicit excipiēdo quod cū ipse B. p patronos numero plures pntentat excitat. et plures patronorum voces habeat preferēdus est tanq; in iure potior et inuestiendus. cum ipse a tribus et alter a duobus tantum sit pntentatus

In causa matrimoniali quando agit de cōiungēdo potest reus dicere excipiēdo ad libellum

Ad elidēdum intentionē actoris talis in causa quā supra pntenso matrimonio prosequitur aduersus talē ream in iudicio coram vobis procurator nomine procuratorio eiusdē ree proponit excipiēdo. et dicit quod ipsius actoris intentio quo ad vinculum matrimoniale nō est legitime pbara seu in aliq; fundata. Et dato quod de cōtractu pnteso sufficienter constaret. Quia tamē ipse actor et rea si bi attrinent et sunt consanguinei in tertio vel quarto gradu. vel sunt affines in primo genere affinitatis in tertio vel quarto gradu. vel inest eis cognatio spūalis. cū pater ipsi ree leuauit actorē de sacro baptisate. Unde huiusmodi affinitatis vel consanguinitatis vel spūal-

Libellus appellatorius

cognationis impedimēto obstāte inter eos matrimonium esse nō potest. Quare petit pcurator p̄dictus quo supra nomie p vos p̄nunciari matrimonium inter ip̄as p̄tes legitime p̄trahi. vel cōtractū subsistere non posse dictāq; reā ab actoris impetitione absoluēduz fore. Et eidē actori silentiū est imponēdum. ac absoluatis z imponatis diffinitive

Quādo agit ad matrimonium. dirimēduz p̄ter aliquod legitimū impedimētū potest reus sic excipere

Procurator noie pcuratorio talis rec p̄ponit i modū exceptōis ad perimēdū intentionē talis mulieris seu vxoris matrimonium min⁹ iuste accusans. Et dicit dato q̄ p̄san- guinitatis v̄l affinitatis v̄l sp̄ialis cognationis impedimētū p̄ pte ipsi⁹ actoris allegatus sufficēter z legitime sit p̄batū. Matrimonium tñ inter eos p̄tractū h̄mōi assignati v̄l p̄ assignati impedimēti occasione nō est dirimēdū. cū sup tali impedimēto p̄tensio p̄ sedē apostolicā dudū sit disp̄satū. z ip̄m impedimētū sublatū vt videt. Et iō eo nequaquā obstāte int̄ eos matrimonium legitime potest p̄trahi. seu ip̄e actor z re⁹ in matrimonio cōtracto licite remanere. Quare petit pcurator p̄dictus p̄fato noie quaten⁹ p̄nunciēs de cernatis z declarēs p̄fate mulieri sup accusatiōe siue denunciatiōe matrimonij occasiōe p̄ferti vel p̄assignati impedimētū silentium imponēdū fore. z imponētis diffinitive.

Quādo autē agit ad separationē thori p̄pter adulteriū excipi p̄t illo modo

Excipiēdo p̄ vim p̄mp̄. p̄ponit pcurator noie pcuratorio tal mulieris p̄ talē maritū suū de p̄tensio adulterio accusato ad separatōnem thori. Et dicit q̄ si adulteriū p̄tensum ipsi⁹ mulieris esset sufficēter p̄batū. diuortium tñ p̄ pte mariti desideratū z petitū nō est int̄ ip̄os coniuges celebrandū ex eo q̄ ipse maritus eandē vxorē suā tradidit adulterādam. v̄l ip̄a mulier fuit violētē oppressa. v̄l ip̄e marit⁹ post adulteriū ab ea cōmissuz eā sibi reconciliauit. vel ip̄am de tali modo adulterij cōmissi mime accusare iurauit. Quare petit zc.

In actione iniuriarū potest reus sic se defendere excipiēdo

Pro pte viri discreti B. rei p̄ponit ipsi⁹ pcurator pcuratorio noie corā vobis domino iudice. Et dicit excipiēdo q̄ p̄fata iniuria quā A. actor p̄ B. p̄dictū sibi asserit irroga-

tam p̄bata nō est legitime. nec ipsi⁹ actoris int̄tio fundata est p̄ testes vel instrumenta aut quis alio mō vel genere p̄batōis sed dato. mime tñ p̄cessū q̄ de iniuria h̄mōi p̄fata p̄staret. ip̄a tñ asserita iniuria dissimulatōe l̄ lapsu anni dudū est sublata z tacite vel exp̄ se remissa. Nā eo die q̄ iniuria ip̄a illata p̄tē dicitur. z postq̄ B. ip̄i A. iniuriā vel p̄nucius dicit idē A. z B. simul comederunt. Quare p̄dicit pcurator nomie quo supra petit B. reū p̄fatu a memorati A. impetitione absolui. z eidē A. sup iniuriā p̄tensa z eius p̄secutione p̄petuū silentiū imponi. ac euz p̄dicto B. in expensis litis p̄demnari

In causis appellationū libelli formant̄ fm formas ipsarū appellationū. Un̄ quedaz est appellatio iudicialis. z est etiā extraiudicial̄ Item iudicialis aliquādo imponit an̄ sententiā. aliquādo ab ipsa sententiā diffinitiva Si ergo appellatur in iudicio ante sententiā diffinitiuā. potest appellator libell⁹ sic formari.

Libellus qñ appellat a grauamine

Corā vobis honorabili viro dño iudice offic. in causa appellationū z p̄tū infrascriptaz. a sede ap̄lica delegat⁹. Ul̄ corā vobis dño offic. curie ep̄alis tal̄ zc. v̄l archiep̄alis pcurator noie pcuratorio discreti viri Titij appellatis aduersus semp̄roniū appellatum z quēcūq; aliū p̄ eo in iudicio legitime interuenientē p̄ponit z dicit. q̄ licet in questione seu causa que vertitur inter Titij z Semp̄roniū p̄dictos de z sup re tali vel debito tali corā tali iudice ordinario vel delegato in iudicio vertebat̄ p̄ parte p̄dicti Titij propositū fuerit. excipiēdo q̄ libello p̄tensio p̄ predictum semp̄roniū sibi oblato nō erat r̄ndendū sibi ex tali causa rei. vel q̄ positōni talī q̄ imp̄tinēs erat nō esset r̄ndendū. vel licet p̄ pte ipsi⁹ titij Semp̄roniū p̄dictū tūc actorē fuerit opposita exceptio excōicatōis z p̄bata qua obstāte idē actor v̄lteri⁹ sup p̄secutione cause p̄tense nō erat audiēdus. s; ab agendo fuit repellēdus. Idē tamē iudex exceptōem h̄mōi admittere denegauit. vel eā nō esse admittendā interloquēdo pronūciauit p̄perā z iniuste. vel eam tacite repellendo in causa eadē ad talem vel talē actū eidem exceptiōi sue contrariū processit. Unde predict⁹ Titius se per hoc grauātū sentiens. a denegatione admissiōe huiusmodi vel a repulsiōne z nō admissiōe predictę exceptiōis sue

Libellus appellatorius

vel a p̄dicta sn̄ia interlocutoria iudic̄ tanq̄
iniqua z̄ iusta. ad sedē apostolicā v̄l ad do
minū ep̄m vel archiep̄m p̄dictū z̄ ei⁹ curiaz
in scriptis appellauit infra .x. dies. ac sup̄ ap
pellatiōe hm̄oi apostolos tpe p̄gruo petiuit
z̄ recepit hm̄oi appellatiōis causam p̄ sanctif
simū in x̄po patrē ac d̄nm nostr̄ d̄nm Pau
lum papā modernū vobis obtinuit delega
re. z̄ h̄ q̄n̄ est delegat⁹. Quare p̄curator p̄di
ctus quo supra noīe petijt p̄ vob̄ p̄nunciari
decerni z̄ declarari p̄dictū iudicē male p̄pe
ram z̄ iniuste p̄cessisse. vel p̄ eū male z̄ iūque
interlocutū seu p̄nunciatū fuisse Dicitur q̄z
titū b̄n̄ atq̄ legitime ab eo appellasse. seu p̄
dictū titū ab eadē interlocutoria p̄tensa b̄n̄
z̄ legitime appellatū fore. Ip̄sumq̄ p̄cessum
seu interlocutoriā p̄assertā iudicis p̄oz̄ cas
sandam z̄ reuocandā esse z̄ reuocari z̄ cassa
ri. Sentētiaq̄z excōmunicatiōis post appel
latiōem p̄dictā p̄ eundē in dictū Titium de
facto lat̄. Et quiddā post appellatiōem eadē
p̄ eundē iudicē vel p̄rem aduersarij i hm̄oi
negocio i aliā p̄tē vel ipsi⁹ appellātis p̄indi
cium fuerit attēptatū p̄ modū innouati seu
attēptati. reuocari ac cassari irritū. z̄ nulluz
p̄nunciari. Et p̄dictū semp̄roniū eidem ti
tio in expensis lit̄ legitimis p̄dēnari. Nec
petit p̄iūctim et diuisim saluo iure corrigē
di vt est moris

Libellus i causa appellatiōis interposite
a diffinitiuā sic formatur

Corā vobis. z̄c. vt supra p̄ponit p̄curator
nomie p̄curatorio titij appellātis aduersus
semp̄roniū appellatū. z̄ aliū quēcūq̄z p̄ eo in
iudicio legitime interueniētes. Et dic̄ q̄ nu
per in causa q̄ inter titiū z̄ seyum p̄dictos d̄
z̄ sup̄ re tali vel debito tali vel eius occasio
ne vertebat in iudicio corā tali iudice. p̄po
sito. archidiacono v̄l officiali. Idē iudex p̄
dicto Titio nō vocato de meritis cause suffi
cienter nō cognito iure z̄ iudiciario ordie p̄
termisso z̄ ex obzupto. z̄ p̄cipitāter sn̄iam si
sn̄ie nomē habere meret. p̄ semp̄ronio p̄edi
cto z̄ p̄tra eundē titiū tulit diffinitiuā. Ip̄
sumq̄z titiū eidē semp̄ronio ad petita z̄ nihil
omin⁹ in lit̄. expēsis p̄demnādo. vel eūdem
semp̄roniū ab ipsi⁹ ip̄petitiōe absoluendo. Et
eidē titio sup̄ petijt p̄ eū imponēdo silētiū p̄
peram z̄ iniuste. Et q̄z p̄ p̄tē eiusdē titij a sen
tētia p̄tensa hm̄oi tāq̄z iniqua z̄ iniusta fuit i
scriptis appellatū infra decē dies. vel in p̄ti
nēni postq̄z ip̄a sn̄ia nuncupata lata fuerat.

Prusq̄ q̄z iudex ip̄e p̄ferēs ad alia se diuer
teret. viua voce apud acta ad sedē apostoli
cam vel ad p̄dictū d̄nm ep̄m seu archiep̄m
z̄ eius curiā appellatū. ac apostoli congruo
modo petiti z̄ recepti. Et hm̄oi cause cogni
tio z̄ decisio p̄ sedē p̄dictā vobis demādata
si est delegat⁹. Idcirco p̄curator p̄dict⁹ noīe
quo supra petit. quaten⁹ p̄nūciētis. decer
natis. z̄ declarētis sn̄iam p̄dictā fuisse z̄ esse
iniquā z̄ iniustā perperā iniūque z̄ iniuste la
tam. Ip̄samq̄z cassandā infirmandā irritan
dam z̄ retractandā z̄ reuocandā fore cassa
ri. infirmari tractari z̄ reuocari debere. atq̄z
cassētis. infirmētis. retractētis. reuocētis z̄ irri
tētis z̄c. p̄dictūq̄z semp̄roniū titio sup̄dicto
ad petita p̄demnādū. z̄ ad traditiōem resti
tutiōem siue spoliatiōis siue solutiōem ad cō
demnādū z̄ cōpellēdum. ac cōpellētis z̄ cō
demnetis p̄ vestrā diffinitiuā sn̄iam. Et hoc
si appellās fuit actor. Si fuisset reus dicat.
Ip̄m titiū a p̄dicti semp̄ronij imp̄petitiōe ab
soluēdū ac absoluatis. z̄ eidē semp̄ronio silē
tium p̄petuū imponēdū z̄ ip̄onatis p̄ vestrā
diffinitiuā sn̄iam. Aliq̄ petēdo sic p̄cludunt
Peto p̄nūciari decerni z̄ d̄clarari sn̄iaz p̄di
ctam cū oib̄ inde z̄ ob eā secur̄ nullam fore
cassam z̄ irritā ip̄o iure. Vel si p̄pter defectū
p̄bationū vel als appellauit ip̄am tāq̄z ini
stam cassandā annullādā irritādā z̄ in
firmādā fore. Et tūc etiā in narratiōe li
belli ponit quō sn̄ia est lata z̄ nulla ex tali cā
sic q̄ ab ea necesse appellare nō fuisset. tamē
ad cautelā tātum. z̄ ne ip̄e contra quem lata
fuit eam ratificare intēderet. s̄z vt sibi p̄uide
ret saluo nullitatis b̄n̄ificio. ip̄e ab ea appel
lauit. de quo in. c. dilecto. de appella. Et ibi
Disti. tradit formā.

Sup̄ p̄mo libello appellatorio positōes
z̄ articuli possunt sic formari

Positiōes z̄ articulos infra scriptos z̄ cō
tenta ac descripta i eis. oīa z̄ singula narra
tiue z̄ dispositiue dat facit z̄ exhibet p̄cura
tor noīe p̄curatorio titij appellātis in causa
appellatiōis que int̄ eūdem titiū ex vna. z̄ sem
p̄roniū appellatū p̄tē ex altera vertit coram
vobis d̄ne iudice Quib̄ oib̄ z̄ singulis per
semp̄roniū p̄dictū petit r̄nderi sigillatū suffi
ciētē z̄ clare p̄ iuramētum offerēs se nega
ta necessaria p̄batuz̄ necessaria d̄ūtaxat pro
batione In p̄mis ponit z̄ p̄bare intendit
q̄ nup̄ inter titiū z̄ semp̄roniū p̄dictos de z̄
sup̄ fundo agro seu domo tali v̄l tali debito

Libellus appellatorii

tot libras denariorum talis monete. coram tali iudice suborta et suscitata fuit materia questionis. Vel sic. In primis ponit et probare intendit quod Sempromius predictus prefatus Titium de et super tali re vel debito tali et eius occasione coram tali iudice in iudicio traxit. Et in causam petendo in libello pretense que obrulit. eundem Titium sibi condemnari et compensationem rei predictae vel debiti solutionem supradicti. Item quod in causa huiusmodi coram predicto domino iudice fuit pro parte Titij antedicti positum excipiendo quod et libello preasserto ex causa tali pro parte ipsius Titij non erat respondendum ac petiti hoc pro predictum iudicem pronuntiari. et ipsum Titium a sui instantia iudicii absolui. Vel quod positioni tali ipsius Titij pro eo quia impertinens erat. non fuit respondendum etc. ut in libello. Item quod iudex predictus huiusmodi exceptionem admittere denegavit vel eam non esse admittendam pro sua interlocutoriam prentensam quam tulit in scriptis pronuntiavit vel eandem exceptionem tacite repellendo in causa predicta ad ulteriora ad actum talem vel tale prefate exceptioni strarium processu perperam et inique. Item quod ipse Titius pro hoc se gravatum sentiens ab huiusmodi admissione denegatione seu repulsionem. et non admissionem dicte exceptionis sue vel a predicta pretense interlocutionis iudicis predicti sentiam tanquam iniuriam et iniusta ad sanctam sedem apostolicam et sanctissimum in christo patrem ac dominum nostrum dominum Paulum papam modernum. vel dominum episcopum vel archiepiscopum et eius curiam in scriptis infra .x. dies appellavit. Item quod in appellatione huiusmodi idem Titius appellans apostolos a iudice predicto instaret et congruo tempore petijt et recepit. Item quod super appellatione huiusmodi idem Titius appellans memorat predictae appellationis sue persecutori insistens huiusmodi appellationis causam infra tempus debitum predictum dominum nostrum papam obtinuit vobis delegari.

Vel sic si ordinari. dicat infra tempus debitum coram vobis introduxit. et aliter circa persecutionem huiusmodi instaret. putat instat coram vobis. Item quod de premissis omnibus et singulis fuit et est publica vox et fama. Et licet sic possent formari libelli et articuli in causis appellationum ante diffinitivam. tamen aliqui iudices et presertim in curia romana non faciunt dare libellum et articulos in huiusmodi causis. De quo an debeant dari an non. de testa. Raynal. in glo. et ita et super ea. cum remis. Sed in eis procedunt isto modo. quod primo per absens citat ad precedendum et procedi videndum in causa huiusmodi putat de iure debeat procedi. Et si partes in huiusmodi termino compareant producit appellans suam appellationem et alia iura et munimenta fundamenta iurisdictionem iudicis appellationem. videlicet faciendam ad devolutionem cause. Quibus productis citet pars. vel si est presens dat sibi terminum ad dicendum et excipiendum contra appellationem et alia producta. Deinde assignatur terminus ipsis partibus. videlicet appellanti ad iustificandum appellationem et impugnandum processum iudicis prioris. Et contra ipsi appellato ad iustificandum processum et appellationem impugnandum. In causa autem appellationis a diffinitiva sententia servat ordo iuris sic in principali. quia ibi articulus appellationis non est separatus a negotio principali. Et tunc sic formantur positiones et articuli. Positiones et articulos etc. In primis ponit et probare intendit quod predictus de anno tali coram tali iudice preposito vel decano vel officio. inter Titium actorem ex una et sempromium supra dictos de et super domo vel fundo. vel super tali debito et occasione parte ex altera questio fuit et causa in iudicio vertebatur. Item quod predictus iudex in causa huiusmodi taliter qualiter ex obrupto et iure et iudicario ordine premissis procedens causa ad plenum non examinata. nec ipso Titio vocato sentiam diffinitivam. si ita nunc pari meret. tulit pro predicto Sempromio et contra Titium antedictum. pro qua eundem Titium eidem sempromio ad perita condemnavit. vel pro qua absoluit eundem sempromium ab impetitione Titij supradicti. Eadem etiam Titio silentium imponendo perpetuum super petitis pro eum imponendo preperam et inique. Item quod ab eadem sententia tanquam iniuriam et iniusta perperam. et iniuste lata fuit pro parte ipsius Titij in scriptis infra decem dies vel in continenti postquam iudex ad actum alios se diuerneret et eo adhuc sedente pro tribunali viva voce apud acta ad sedem apostolicam. vel ad dominum episcopum vel archiepiscopum etc. et ipsi curiam appellatam apostolicam petiti tempore congruo et recepti. Item quod predictus Titius appellans etc. ut in forma precedenti in alia positione. Item quod de premissis etc. Et si post sententiam vel appellationem interpositam per litem vel adversarium in negotio aliquid est attentatum in prejudicium appellantis etc. De his etiam in articulis. Et potest sic formari articulus.

Positiones et articuli quoniam aliquid attentatum in prejudicium appellantis. Item ponit quod post sententiam latam vel appellationem interpositam iudex memorat in negotio huiusmodi in ipsius

De presumptionibus

appellatis iudicium pcessit ad tale vel talem actum vel in ipm appellante tulit sniam excommunicatois de facto. vel pdict^o aduersari^o appellat^o ipm appellante domo vel fundo p dicto. et ipsi^o possessioe spoliavit. vt supra in alijs formis

Exceptioes appellati contra appellantem Appellat^o aut pot se sic defendere excipiendo p appellatione. et ipam ipugnado h modo

Procurator pcuratorio noie Sempromij appellati excipiendo ptra appellatione pre sam Titij appellatis. Et eandem appellationem impugnado pponit. et dicit q ipsa ptesa ipsius titij appellatio nulla est et cassa pro eo non est interposita infra decem dies. vel interposita est p eum qui mandatū nō habuit appellandi. vel licet ab interlocutorio vel gnamine vl etiā a diffinitina ex interuallo sit appellatū. nō tamē in scrip^t sed verbo tātū Uel quia licet fuerit interposita appellatio. apostoli tamē infra tps cōgruū petiti nō fuerunt nec recepti vel ipa appellatio iusto celsante impedimento infra terminū talē a iudice statutū vel infra annū nō est p appellatorem psecuta. Unde iurisdictione et dispositione deserta est appellatio derelicta et dimissa. et causa ipa corā priore iudice tractanda et finienda. vel snia diffinitina executioni debite demandanda. Uel licet sit appellatū. ipa tamē appellatio ex falsa et frustratoria causa est omissa. et male ac iniuste interposita. Et p priore iudicē bñ et iuste pcessum ex tali vl tali causa. Quare petit pcurator predictus noie quo supra. quaten^o pnuncietis. decernatis et declare^t pdictam appellatōem ptesam ex causis pmissis fuisse et esse irritā. nullam. et inanē. vel desertā derelictā et dimissā vel p dictū Titij male et frivole appellatū. Et per iudicē a quo bene et legitime pcessū vel iuste pnunciatū et interlocutū. Ipsaqz asserta appellatione nō obstāte pdictum iudicē priore sua posse et debere iurisdictione vti et pcedere in pncipali. vel sniam pdictaz fuisse et esse executioni demandandā. et ipm appellante eidē appellato i expēsis legitimis p demmandū. atqz p dēnetis iusticia exigēte. salvo iure corrigēdi. addēdi. mutādi. diminuendi. vt est moris Et tantū de appellationibus et pluribz alijs dicta sufficiāt

Incipit tractatus psumptionum.

Resumitur cō

tractus simulat^o sine aliq p batione his casibz. Primus inter patrem et filium. ff. de pba. l. qui testamētū. Secundus inter maritū et vxorem ff. de dona. inter vi. et vxorē

P

l. qntus mucius. et l. si spōsus. §. certa. et l. iij §. i. l. de pgrabē. emp^t. et vendit. Tertio est de auctoritate pstanda. l. vlt. §. sine domino Alij recolligunt in. l. p diuersas. l. māda. et l. ab Anastasio. que loquunt de cessione fraudulosa. Et qd dictū est in vxore pot etiā dici de yconomō. et h ex lra quā habem^o l. de epi. et cle. aut. legitimā. Ibi dicit in glo. et in tex. q ea que pstant epm acquisiuisse aū episcopatus. et que in iure successionis vsqz ad quartū gradū habuit q de illis dispone re pot. de alijs acqstis ipsi^o episcopat^o non sed remanēt ecclie. Et dicit glo. ad quartū gradū. qz vltra psumit q affectōe ecclie et nō affectione cognatōis vel agnitōis acqstis set. hoc idē est in alijs clericis. Idē est in ad ministratore qd in yconomō eadē rōe. qz qst bet pcurator tutor aut ali^o negociator seu negociū gerēs alteri^o. si acquirat psumit de bonis que in manibz habuit acqstis. nisi p trariū doceat. vide etiā in. c. inquirenduz de pecu. cle. in tex. et glo. q etiā res empras p platū poterit vedicare sibi licet sue sunt. si p latus emit etiā eas etiā noie ecclie. quia d bo nis et pecunijs ecclie presumunt empte. vide etiā glo. indefensiois facultas. l. d iure fiscali. x. q delegat^o etiā nō visis allegatōibz delegati ad aliquā puinciā regēda deputati pnt tollere ea que delegat^o suplucrat^o est vltra debitū. vt ibidem

Presumit ignorātia nisi pbetur sciētia. ff. d pba. l. ver^o. l. de epis audiēdis. l. si legibus l. qui milita. non possunt. l. super bis. et ad terculia. l. ac si.

Presumit aliquē hēre bonā famā. l. q milita. nō possunt. l. sup seruū. l. d pscip. lō. tē. p. vel. xxx. annoz. l. sup lōgi

Presumit aliqz viuere nisi pbet mortuus. l. de dona. int vi. et vx. l. si vn^o. et aut. hodie l. de cap. et postliminiū reuer^o. l. nec nos

Presumit aliqz sane mētis fuisse. nisi pbet p trariū. l. de codicil. l. nec codicillos

Presumit et omi rpe bon^o q semel fuit bon^o.